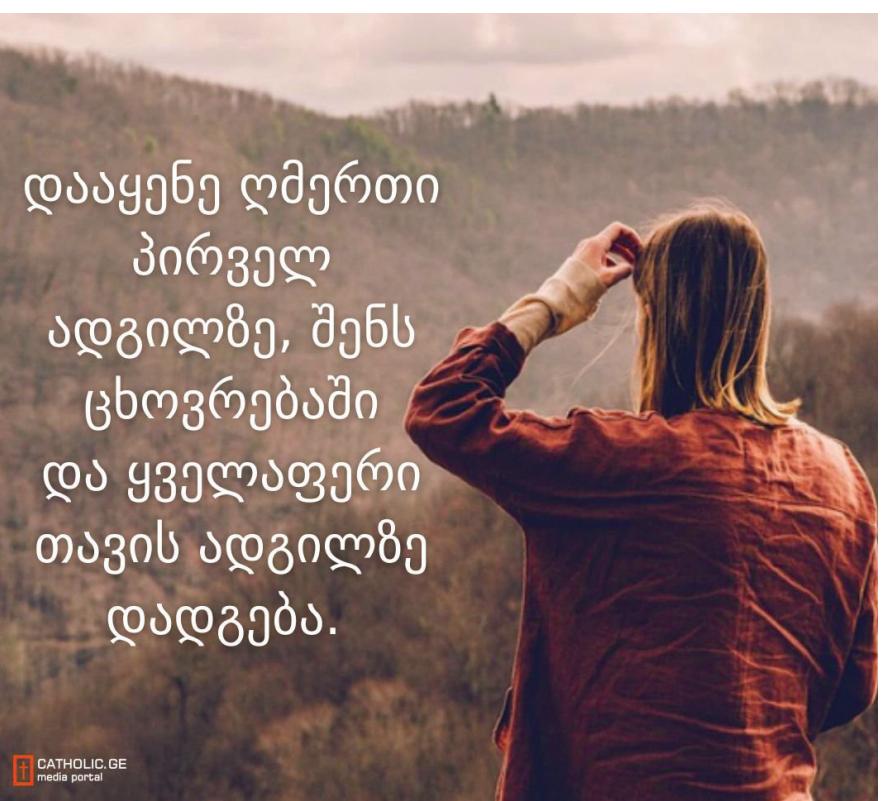

რედაქტორის მვერდი ...	3-4
კათოლიკე ეკლესია მსოფლიოში.....	5
ჩვენი ეკლესია.....	6
ეკლესიის სამანძურიდან .	7
ეკუთხენური მვერდი.....	8-9
სოციალური მვერდი .	10-11
სოციალური მვერდი - კარითასი.....	12
მშვიდობის ლოგისმაზობლის ბაზილიკა იამუსოუკროში (ცოტ-დ'ივუარი)	I-IV
კათოლიკური კულტურა..	13
ქრისტეს თანახმადოვა მოხევი.....	14-15
იუბილე	16-18
ახალი წიგნები.....	19
წიგნის თარო	20-21
საბავშვო მვერდი.....	22
ინფორმაცია.....	23

პირველი

- 5** აგვისტო - წმიდა ქალწული მარიამის ბაზილიკის კურთხევა, უდის საკრებულოს დღეობა მთაში
- 6** აგვისტო - ფერისცვალების დღესასწაული
- 9** აგვისტო - წმ. ტერეზა ბენედიქტა ჰერისა, ევროპის მფარველი, დღესასწაული
- 10** აგვისტო - წმ. ლავრენტი, დღესასწაული
- 15** აგვისტო - მარიამის ზეცად აღყვანება, დიდდღესასწაული, საკათედრო ტაძრის საკრებულოს დღეობა თბილისში, უდის დიდი ეკლესიის დღეობა
- 16** აგვისტო - საკათედრო ტაძრის კურთხევა, დიდდღესასწაული (სხვა ტაძრებში დღესასწაული)
- 22** აგვისტო - წმ. მარიამ დედუფალი, ვარგავის ეკლესიის დღეობა
- 22-28** აგვისტო - ოჯახების ბანაკი ურეკში
- 24-28** აგვისტო - მინისტრანტების ბანაკი ორპირში
- 24** აგვისტო - წმ. ბართლომე მოციქული, დღესასწაული
- 26** აგვისტო - დაიკონ თენგიზ პარმაქსიზიშვილის გახსენება (+2021)
- 30** აგვისტო - მ. ანდრია გიგოლაშვილის გახსენება (+1937)

ორი საათი სამოთხოში!

მსოფლიოში საუბრობენ დაახლოებით შვიდი ათას ენაზე, რომელთაგან ბევრს გაქრობა ემუქრება, თუმცა არსებობს ენა, ღრმა და უნივერსალური, რომელიც სცილდება ყველა გეოგრაფიულ და დროის საზღვრებს: ესაა მუსიკა. მუსიკის საშუალებით, ფაქტობრივად, გადმოიცემა არა მხოლოდ მელოდიები, არამედ იდეები, გზავნილები, ემოციები და განცდები, რომელთა გადმოცემა სხვაგვარად შეუძლებელი. მუსიკაზე მეტად არაფერს ძალუძს გამოიწვიოს შორეული მოგონებანი და ისე გააცოცხლოს, თითქოს ახლახან მომხდარიყოს. ამ ამაღლებულ ხელოვნებას ასევე აქვს არაჩეულებრივი გამაერთიანებელი ძალა: ის აერთიანებს მეგობრებს, შეყვარებულებს, უცხო და განსხვავებულ ადამიანებს, თვით მტრებსაც კი, ენის, ტრადიციის, რელიგიისა და კულტურის მიხედვით, აერთიანებს იმავე იდეალების სახელით, რასაც ჰარმონია ბადებს კონკრეტული მუსიკალური ნაწარმოებიდან. იგივე შეიძლება ითქვას წმიდა წირვების საგალობლებზე, კონცერტებზე, საერთაშორისო დონის მუსიკალურ წარმოდგენებზე. არ არსებობს სახელმწიფო ან ქვეყანა, რომელსაც საკუთარი ხალხური სიმღერა, საკუთარი საგალობელი არ გააჩნდეს, რაც მის იდენტობას აჩვენებს და მთელი

ერის სასიცოცხლო სულის ხორციელებმაა. ამრიგად, მუსიკა „კაცობრიობის უნივერსალური ენაა“ და, ალბათ, ერთადერთი, როგორც ამერიკელმა პოეტმა ჰენრი უოდსუორთ ლონგფელომ (Henry Wadsworth Longfellow, 1807- 1882) განაცხადა. იყვნენ ადამიანები, რომლებმაც მთელი თავიანთი სიცოცხლე მუსიკას მიუძღვნეს: ვერდი, ვაგნერი, ბეთჰოვენი, მოცარტი, როსინი... ფალიაშვილი, რომლის მუსიკაც შიგნიდან, სულიდან, გულიდან, ფიქრებიდან მოდიოდა. მაგრამ ისიც მართალია, რომ სულაც არ არის აუცილებელი იყო დიდი ხელოვანი, რათა მუსიკა შექმნა, იმღერო, დაუკრა... მაგ-

მამა ბაბრიელი ბრამბანთინი CSS

სფიქსათელი, ეპისკოპოსის
ვიპარი ეკუმენიზმის
და კულტურის დარმში,
ნინამძღვარი (ეპთაისი,
ბათუმი, ოზურგეთი)

რედაქტორის გვარდი

ალითად, ასე ქმნიდნენ ჯარისკაცები სიმღერებს ომით გამოწვეული სიმძიმის შესამსუბუქებლად, ან თავიანთ გულისსწორთან, ძვირფას ადამიანებთან სიახლოვის განსაცდელად... ან კიდევ ამერიკის შავკანიანი მონები, რომლებიც, საკუთარ მინა-წყალს მოწყვეტილნი და ბამბის დიდ პლანტაციებში გადასახლებულნი, იძულებით ცხოვრობდნენ და მუშაობდნენ არაადამიანურ პირობებში. ასევე მუშები, მიწას რომ ამუშავებდნენ, დედები, შვილებს რომ აძინებდნენ, ვარსკვლავებით მოჭედილი ცის ქვეშ მყოფი შეყვარებულები... ასე იპადებოდა საგალობლები, სიმღერები მთესველთა, მევენახეთა, ასე გაჩნდა იავნანა, კომპოზიციები, რომლებიც მწუხარებასა და სიძულვილზე, სიხარულსა და სიყვარულზე, ძმობასა და იმედზე გვესაუბრებოდნენ რიტმებითა და მელოდიებით, ნამდვილი ენით, ეს ყველაფერი განუმეორებელია... დღეს არიან ისეთები, რომლებიც, თუნდაც მეცნიერულ საფუძველზე, ამტკიცებენ, რომ არა იმდენად ხელოვანი ან ნიჭიერი ადამიანი ქმნის მუსიკას, რამდენადც მუსიკას სჭირდება კომპოზიტორი, რომ თავისი რიტმებითა და მელოდიებით გადმოსცეს თავისი გამართიანებელი ფუნქცია... და თუ მელოდიას დამატება ნიშნები, ცეკვები, განათებები, ნარმოდგენები... გზავნილი ხდება იმდენად უნიკალური, რომ შეუძლია დროს გაუძლოს, გასცდეს სივრცის საზღვრებს და ყველგან მიაღწიოს ყოვლისმომცველობითა და სიახლეებით.

განა იგივე არ შეიძლება ვთქვათ თბილისის სამების საკათედრო ტაძრის საპატრიარქო გუნდისა და ვატიკანის სიქსტის კაპელის გუნდის „სიქსტინას“ (Sistina) მიერ ა. წ. 26 ივნისს გამართულ კონცერტზე, რომელიც წმიდა საყდარსა და საქართველოს შორის 30-წლიან დიპლომატიურ ურთიერთობებს მიეძღვნა?

ეს იყო ამ ორი გუნდის პირველი ერთობლივი კონცერტი. სიქსტეს კაპელაში და შემდეგ კი 29 ივნისს, წმიდა მოციქულების პეტრესა და ბავლეს დღესასწაულთან დაკავშირებით, პეტრეს ბაზილიკაში წმიდა წირვისას შესრულდა ქართული ტრადიციული მუსიკალური ნაწარმოებები, რომელთაგან ზოგიერთი სრულიად საქართველოს კათოლიკოს პატრიარქის, უნ-

მიდესი იღია II-ის მიერ არის შექმნილი. თავისი არსით ეს იყო უნიკალური და აქვე, დღევანდელი რეალობიდან გამომდინარე, გაბედული მოვლენა, იქ, სადაც თითოეული ნოტი თავისუფლებას უგალობდა; სადაც თითოეული საკუთარი რელიგიური ტრადიციის, კულტურის წარმომადგენლობით ამაყობდა, არა გაყოფის, არამედ გაერთიანების სულით, არა შეჯიბრის, არამედ მიძღვნის სულით. უწინარესად კი, განსჯის შიშის გარეშე, თუ არა იმისგან, ვისაც ხელენიფება ყოველივეს განსჯა-განკითხვა... „მოვა დიდებით განსჯად ცოცხალთა და მკვდართა, რომლისა სუფევისა არა არს დასასრულ“; და ასე, სიქსტის კაპელის გუნდმა თავდაპირველად შეასრულა „Credo“, რომელიც დაახლოებით 1562 წელს შექმნა პიერლუიკი პალესტრინამ, და რომელიც აღებულია პაპ მარცელუს II-ისადმი მიძღვნილი ცნობილი წირვიდან.

უფალ იესოს იმ ლაფუძვადისფერ ცის კაბადონზე ყველა იხილავს და ისტორია საბოლოოდ შეიძენს სამართლიან და მოწყალე სახეს, ყველა იმ ბოროტების მუხედავად, რომელსაც თითქოს დასასრული არ უჩანს. ძნელია აღნერო მათი ემოცია და განცვიფრება, ვინც იქ იმყოფებოდა, ისმენდა, ხედავდა, ფიქრობდა, ლოცულობდა, იმედოვნებდა. თვალის დახამძამებაში სამოთხის პატარა კუთხე შეიქმნა! როგორ არ უნდა გამოვხატოთ მადლიერება ორგანიზატორებისა და მონაწილე გუნდების მიმართ? როგორ არ უნდა ვიგრძნოთ პასუხისმგებლობა ერთა შორის შევიდობისა და სამართლიანობის, და ასევე, ეკლესიათა შორის ერთიანობისა და ჰარმონიის დამყარების საქმეში? ლვთისმშობელს, თავისი ძის მარჯვინივ დაბრძანებულს, რომელიც თითქოს შორიდან უმზერს უკანასკნელი სამსჯავროს გრანდიოზულ სცენას, ასე სწორუბოვრად რომ გააცოცხლა მიქელანჯელომ, გვინდა შევავედროთ ეს ინიციატივა, ყველა სურვილთან და მოვალეობასთან ერთად, რომელთაგან ერთ-ერთია სიქსტის კაპელის გუნდის სტუმრობა საქართველოში. დაე, ყველა სურვილი შეისმინოს თავისი უფლის ვენახის ერთგულმა, რომლის მიძინებისა და ზეცად აღყვანების დღეს საზემოდ აღვნიშნავთ ამ თვეში.

პათოლიკური ეკლესია მსოფლიოში რუსუდან ავალიშვილი

ურბიესი პაპის სამოციქულო მომზარობა კანადაში

24-31 ივნისს გაიმართა უწმიდესი ფრანცისკეს ვიზიტი კანადაში. „ძვირფასო კანადელო დებონ და ძმებო! მე თქვენთან მონანიების მომლოცველობით მოვდივარ. იმედი მაქვს, ამით ხელს შევუწყობ უკვე დაწყებულ განკურნებას და შერიგებას. წინასწარ გიხდით მადლობას თქვენი სამზადისისთვის, სტუმართმოყვარეობისა და მასპინძლობისთვის, რომელსაც გამინევთ“, - მიმართა უწმიდესმა პაპმა კანადის მცხოვრებლებს ვიზიტის დამდეგს.

კათოლიკე უურნალისტმა ანდრეა ტორნიელიმ კანადაში სამოციქულო მოგზაურობისადმი მიძღვნილ სტატიაში აღნიშნა, რომ ამ ვიზიტის მიზანი, უპირველეს ყოვლისა, ადგილობრივი კათოლიკური თემის გამხნევება კი არ არის, არამედ სიახლოვის გამოვლინება იმ მკვიდრი ეთნოსების მიმართ, რომლებიც კოლონიზაციის დროს დაზარალდნენ. კოლონიზაციის ბოროტ მხარეთაგან ერთ-ერთი მკვიდრი მოსახლეობის კულტურის მოსპობის მცდელობა იყო. მშობლებს შვილებს ართმევდნენ და სკოლა-ინტერნატებში ათავსებდნენ. ეს ინტერნატები მთავრობის მიერ ფინანსდებოდა, მაგრამ ეკლესიების, მათ შორის, კათოლიკე ეკლესიის სამონაზვნო ორდენების მიერ იმართებოდა. ეს სასწავლო დაწესებულებები მკაცრი დისციპლინითა და ძალზე მაღალი სიკვდილიანობით გამოიჩინდა.

უწმიდესმა ფრანცისკემ რამდენჯერმე უმასპინძლა ვატიკანში კანადის ინდიელთა წარმომადგენლებს. ასე დაიწყო განკურნებისა და შერიგების გზა, რომელიც კანადაში პაპის მონანიების მომლოცველობით გაგრძელდა. ქვეყანის რამდენიმე ქალაქში პონტიფიცესი ინდიელთა და სხვა ეთნოსების წარმომადგენლებს შეხვდა.

„დააყენო საკუთარი თავის მსხვერპლთა და მათი ოჯახების ადგილზე, შეიგრძნო და გაიზიარო მათი ტკივილი - სწორედ ესაა ნამდვილი ქრისტიანობა. წმიდა პეტრეს მემკვიდრე იესოს სახელით მიდის ამ ადამიანებთან, როგორც მწყემსი ეკლესიისა, რომელიც მზადა მორჩილებისა და მონანიებისთვის“, - აღნიშნა თავის სტატიაში ანდრეა ტორნიელიმ.

ბებიების, ბაბუაბისა და ხანდაზმულთა მეორე საერთაშორისო დღე

„სიბერეშიც გამოიღებენ ნაყოფს“ (ფსალმ. 91,15) - ამ დევიზით 24 ივნისს კათოლიკე ეკლესიამ ბებიების, ბაბუაბისა და ყველა ხანდაზმული ადამიანის საერთაშორისო დღე აღნიშნა. საერთა, ოჯახისა და სიცოცხლის დაცვის საქმეთა დეპარტამენტმა ამ დღის აღნიშვნისთვის მსოფლიოს კათოლიკურ ეპარქიებს სამოძღვრო და ლიტურგიული იდეები მიაწოდა. მორწმუნები ზეიმისთვის მიძღვნილ წირვას დაესწრენ, მსურველებმა კი მარტოხელა მოხუცები მოინახულეს. უწმიდესმა ფრანცისკემ მთელი მსოფლიოს ხანდაზმულებს საგანგებო ეპისტოლით მიმართა: „თქვენი მოწოდება ფესვების დაცვაა, მაგრამ, ამავე დროს, თქვენ სინაზისა და მზრუნველობის რევოლუციის მოხდენა შეგიძლიათ. სახარების ქადაგებისთვის და შვილიშვილებისთვის ტრადიციების გადაცემისთვის საპენსიო ასაკი არ არსებობს. ამ საერთაშორისო დღის ამოცანა კი ისაა, რომ ყოველი მოხუცი მოინახულოს ანგელოზმა, რომელსაც შვილის, ახლო ნათესავის, ძველი თუ ახალი მეგობრის სახე ექნება“. ბებიების, ბაბუაბისა და ყველა ხანდაზმულის საერთაშორისო დღეს კათოლიკე ეკლესია ყოველწლიურად, ივლისის მეოთხე კვირადღეს აღნიშნავს.

პეკინში ას ერთი ტრდასრული პათაკმეველი მოინათლა

16 ივნისს პეკინის ჩინელი მორწმუნები პეკინის საკათედრო ტაძართან შეიკრიბნენ. ექვსი თვის განმავლობაში ადგილობრივი მორწმუნები მოკლებული იყვნენ წირვაზე დასწრებისა და ერთობლივი ლოცვის შესაძლებლობას, რადგან ხელისუფლების განკარგულებით ანტიკოვიდური ზომების გამო ტაძარი დახურული იყო. ნათლობის, ევქარისტიისა და მირონცხების საიდუმლოები პეკინის მთავარეპისკოპოსმა იოსებ ლი შანმა აღასრულა. „ნათლობით ნათლის შვილები გახდით. თქვენ ცით, რომ ნათლობა რიტუალი არ არის. ეს შინაგანი მოქცევაა. ამიერიდან ჭეშმარიტი რწმენით იცხოვრებთ. მაშ, შეიმოსეთ ახალი, ქრისტიანული არსი, იყვით სოფლის ნათელი და მიწის მარილი, მიბაძეთ იესოს და დამოწმეთ უფლის სახარება სიყვარულითა და კეთილი საქმეებით“, - მიმართა ახალ ქრისტიანებს მთავარეპისკოპოსმა.

ჩვრისნერა დიდ პავასიონზე

ალბათ ფილმებში თუ გვინახავს ეკლესის გარეთ აღსრულებული ჯვრისნერის ულამაზესი ცერემონია და აღფრთოვანებულებიც დავრჩენილვართ, სურვილიც გაგვჩენია, რომ თავადაც მოგვეწყო ამგვარი ზემინი. სწორედ ფილმებში ნანახს ჰგავდა ახლახან მომხდარი ამბავი.

2022 წლის 22 ივლისს ქ. ვალეს ღვთისმშობლის შობის კათოლიკური სამრევლოს წინამდღვარმა, მამა მიხეილ სურმავამ, ამავე სამრევლოს წყვილებთან ერთად, დაგეგმა სულიერი ვარჯიშები და დასვენება ზემო სვანეთში (მესტია), საქართველოს ერთ-ერთ ულამაზეს მხარეში. ერთად ყოფინის ეს მშვენიერი მომენტი კი გაალამაზა ერთმა უმნიშვნელოვანესმა ფაქტმა. მამუკა ხითარიშვილმა და ნათია პუხაევმა, წინამდღვართან კონსულტაციებისა და მომზადების შემდეგ, გადაწყვიტეს, რომ ჯვარი დაეწერათ სწორედ ამ ულამაზეს კუთხეში, რომელიც გამორჩეულია თავისი მთებით, მყინვარებით, ათასწლიანი კოშკებით. ჯვრისნერისთვის ადგილი წინასწარ იქნა შერჩეული ეგრეთ წოდებულ „ჰემპილის ქოხებთან“, რომელიც მესტიიდან 6 კილომეტრში, ზღვის დონიდან 1900 მეტრზე მდებარეობს. აქ, ამ ადგილზე, რომელსაც ასევე უწოდებენ „სამოთხეს დედამიწაზე“, 24 ივლისის კვირადღეს წყვილებს ჯვარი დასწრეა მამა მიხეილ სურმავამ, კათოლიკე მღვდელმა, რომელმაც საქართველოში პირველმა აქცია რეალობად ფილმებში ნანახი, ეკლესის გარეთ აღსრულებული ჯვრისნერის უმშვენიერესი ცერემონია.

მოგვიანებით წყვილებს ვკითხე, რატომ არჩიეს ჯვრისნერა მაინცდამინც სვანეთში. მათ ასეთი პასუხი გამცეს: „გვინდოდა უფრო ორიგინალური, განსხვავებული და დასამახსოვრებელი ყოფილიყო“

ყველაფერი. ჩვენ არ ვყოფილვართ რელიგიურ ქორწინებაში და გადავწყვიტეთ, რომ პირველები ვიქწებოდით, რომლებიც ზღვის დონიდან ყველაზე მაღალ ადგილზე დაიწერდნენ ჯვარს. ადამიანთა ცხოვრებაში ხშირად ხდება საბედისნერო დამთხვევები, ისეთი, ყველაზე ურწმუნოსაც რომ შეძრავს. იქნებ ეს უბრალო დამთხვევაც არ იყო? შეგვიძლია მას ნიშანი ან შინაგანი ხმა ვუწოდოთ, მთავარი ის არის, რომ ამ დროს მტკიცებულება ხარ დარწმუნებული საკუთარ არჩევანში, თუმცა, შეიძლება, ეს განცდა აუხსელიც კი იყოს. ხომ არსებობს მცირედი ყოფითი სასწაულები“.

ახლად ჯვარდაწერილი ფიქრობენ, რომ მთავარია წყვილებს შორის იყოს სიყვარული და ურთიერთგაგება, ჯვრისნერის საიდუმლოება კი უფრო განამტკიცებს ოჯახს. ამიტომ ისინი ყველა წყვილს ურჩევენ ქორწინების საიდუმლოს აღსრულებას.

ეს ნაყოფიერი დასვენება გაგრძელდა სვანეთის დათვალიერებით, შემდგომ კი გავემართეთ მარტვილის კანიონისკენ, მერე კი გადავწყვიტეთ, ანაკლიაში (ანაკლიიდან სულ რამდენიმე კილომეტრშია რუსეთის მიერ ოკუპირებული აფხაზეთი), შევი ზღვის სანაპიროზე გაგვესეირნა. აქ საუკეთესო სადილით გაგვიმასპინძლდნენ, ასევე, დაგვათვალიერებინეს მარტვილის საფეხბურთო აკადემია სამეგრელოში. ბოლოს კი ქუთაისში წყვილებმა და წინამდღვარმა მოინახულეს ინერ ჯორჯიას ოფისი, შეხვდნენ თანამშრომლებს და მიიღეს სიმბოლური საჩუქრები და ანა მარიასაგან.

დიდი მადლობა მამა მიხეილ სურმავას ამ ლამაზი ინიციატივისათვის, მადლობა წყვილებს ერთად ყოფილსთვის. იმედია, ეს ყოველივე ბევრი წყვილისთვის იქნება სტიმული, რათა ჯვარი დაიწერონ და იცხოვრონ ქრისტეს მიერ ნაკურთხ ქორწინებაში.

„უნდა ეძებდეთ საერთო სარმებელს და პრა პირადს“

წმიდა პატ კლიმენტი რომაელის პირველი წერილიდან კორინთულთა მიმართ (46, 2; 47, 4; 48)

„...დაწერილია: „შევუდგეთ წმიდანებს, რადგან მათ-დამი შედგომილნი განიხმიდებიან“. და ისევ, სხვა ადგილას: „გულმოწყალეს წყალობით ექცევი, გულმართალს - გულმართლად; ჭეშმარიტს - ჭეშმარიტად...“ (ფსალმ. 17, 26-27).

მაშ, შევუერთდეთ უმანეოებსა და მართლებს, ისინი - თავისი არსით ღვთის რჩეულები არიან. რისთვისლა დავობთ; მრისხანება, უთანხმოება, განყოფა, ომი? განა ერთი ღმერთი და ერთი ქრისტე არ გვყავს? განა ერთი სული არ გარდომვიდა თქვენზე, განა ერთი მოწოდება ქრისტეში არ გაერთიანებთ? რისთვისლა ვიყოფით და ერთურთს ვემიჯნებით ქრისტეს წევრები; საკუთარ სხეულს აღვუდგებით და იმგვარ უგუნურებამდე მივდივართ, ისიც კი გვავიწყდება, ერთი სხეულის წევრები რომ ვართ? გაიხსენეთ სიტყვები უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესი, რომელმაც თქვა: „ვაი იმ კაცს, ვისგანაც მოდის ცდუნება“ (მათ. 18,7) „ხოლო ვინც ერთ ამ მცირეთაგანს, რომელსაც ჩემი სწამს, აცდუნებს, მისთვის აჯობებდა ნისკვილის ქვა დაეკიდათ კისერზე და ზღვის უფსკრულში ჩაეძირათ“ (მათ. 18,6; შდრ. მარკ. 9,42; ლუკ. 17,1-2). თქვენმა განყოფამ ბევრი შეაცდინა, ბევრი საგონებელში ჩააგდო, ბევრი დააჭვა და ყველა ჩვენგანი შეაღონა, მშფოთვარება კი თქვენში კვლავ გრძელდება.

აიღეთ ნეტარი პავლე მოციქულის წერილი. რაზე გწერდათ ის პირველად სახარების ქადაგების და-საწყისშივე? ჭეშმარიტად შთაგონებით მოგწერათ მან როგორც საკუთარი თავის, ისე კეფასა და აპოლოსის შესახებ (იხ. 1 კორ. 1,10-12), რადგან მაშინაც უთანხმოება გქონდათ, მაგრამ მაშინდელმა განყოფამ ნაკლები ცთომილება შეგძინათ, ვინაიდან მაშინ სახელგანთქმულ მოციქულებსა და მათ მიერ დამტკიცებულ კაცს ემხრობოდით...

მაშ ასე, სასწრაფოდ დავაცხროთ შულლი და მივუბრუნდეთ უფალს, ცრემლით ვევედროთ მას, რომ თავის გულმოწყალებაში შეგვარიგოს და ალადგინოს ჩვენში უწინდელი, სპეტაკი და მშვენიერი ცხოვრება, რომელიც ძმური სიყვარულით იყო სავსე. ეს არის ბჭენი სიმართლისა, რომელსაც სიცოცხლისკენ მიყვა-ვართ, როგორც წერია: „გამიღეთ ბჭენი სიმართლისა, შევალ მათ წიალ, ვადიდებ უფალს! ეს არის კარიბჭე უფლისა! მართალნი შევლენ შიგ. (ფსალმ. 117, 19-20). თუმცა მრავალი კარიბჭეა გახსნილი, მაგრამ ის, რომელიც სიმართლეშია, ეს არის - ქრისტესმიერი. ნეტარ არიან ისინი, ვინც მასში შედის, თავის სვლას სიჩმიდესა და სიმართლეში აგრძელებს და ყველაფერს უდრტვინველად ალასრულებს. თუ ვინმე მტკიცეა რწმენაში, ან ძალუძს გამოავლინოს ცოდნა, ან ბრძენია სიტყვათა გარჩევაში, ან წმიდაა თავის საქმეებში, მით მეტად მართებს სიმდაბლე, რაც უფრო აღმატებულად მიიჩნევენ. უნდა ეძებდეთ საერთო სარგებელს და არა პირადს.

ეპისტოლი მალობის ტრიუმფი ვატიკანში

ივნისში შედგა თბილისის წმიდა სამების საკათედრო ტაძრის მგალობელთა საპატრიიარქო გუნდის საკონცერტო გამოსვლა ვატიკანში, 26 ივნისს - სიქსტის კაპელაში, ხოლო 29 ივნისს, წმ. პეტრე და წმ. პავლე მოციქულთა დღესასწაულზე, წმ. პეტრეს ტაძარში პაპ ფრანცისკეს მიერ აღვლენილი საზემო მსახურების ბოლოს საპატრიიარქო გუნდმა შესარულა მე-12 საუკუნეში დემეტრე I-ის მიერ შექმნილი და ზაქარია ფალიაშვილის მიერ დამუშვებული საგალობელი „შენ ხარ ვენახი“, ასევე პატრიიარქ ილია II-ის მიერ შექმნილი საგალობელი „ავე მარია“.

საქართველოს მასმედიამ ფართოდ გააშუქა ეს მოვლენა, რამაც ოდნავ გადაფარა ქართული საზოგადოების ის წუხილი, რაც მანამდე საქართველოსთვის ევროკავშირში ასოცირებაზე დროებითმა უარმა გამოიწვია.

ვატიკანში სამების საპატრიიარქო ტაძრის მგალობელთა გუნდის გასტროლი დაიგეგმა ბევრად ადრე, ვიდრე ეს ფართო საზოგადოებისთვის გახდებოდა ცნობილი. წინა ისტორია კი ასეთია: 1980 წელს წმიდა საყდარს და პირადად პაპ იოანე-პავლე II-ს სტუმრობდა საქართველოს კათოლიკოს-პატრიიარქი ილია II, იმხანად ეკლესიათა მსოფლიო საბჭოს თანაპარეზიდენტი. ამ ისტორიულ ვიზიტზე ბევრი დაიწერა იტალიურ პრესაში, ყველა მიმომხილველი აღნიშნავდა იმ გულთბილ მასპინძლობას, რაც რომის პაპმა გამოიჩინა საქართველოს ეკლესის მდვდელმთავრი-სადმი. გამორჩეული ფაქტი კი ის იყო, რომ პაპმა ქართველი პატრიიარქი რეზიდენციის კარებამდე მიაცილა, რაც მანამდე უპრეცენდენტო შემთხვევა იყო. შემდგომ ათწლეულებში საქართველოს სტუმრობდნენ პაპი იოანე-პავლე II და პაპი ფრანცისკე. 2022 წელს, საქართველოს პატრიიარქის ვატიკანში ვიზიტის 40 წლისთვათან დაკავშირებით, დაიგეგმა პატრიიარქის საიუბილეო ვიზიტი ვატიკანში, მაგრამ კოვიდპანდემიის გამო გადაიდო. შემდგომ ილია II-ის სურვილით დაიგეგმა ვატიკანში სამების საპატრიიარქო ტაძრის მგალობელთა გუნდის გასტროლი, რომლის მომზადებაში, პაპის კურიის შესაბამის სამსახურებთან ერთად, თავიდანვე უშუალოდ ჩართული იყო საქართველოში წმიდა საყდრის დესპანი უოზე აველინო ბეტენკური. შემდგომ ეტაპზე დიდი წევლილი შეიტანეს საქართველოს ხელისუფლების წარმომადგენლებმა. განსაკუთრებული ნებართვების მოპოვება დასჭირდა სიქსტის კაპელაში კონცერტის ჩატარებას, ვინაიდან სიქსტის კაპელა მსოფლიო კულტურის

უმნიშვნელოვანეს საგანძურს წარმოადგენს და ამ უფლების მოპოვება, გადასახადთან ერთად, უამრავ ბიუროკრატიულ ნაბართვას მოითხოვს.

სიქსტის კაპელაში თბილისის წმიდა სამების საკათედრო ტაძრის მგალობელთა საპატრიიარქო გუნდის საკონცერტო გამოსვლამდე, მთავარეპისკოპოსმა უოზე ბეტენკურმა გაავრცელა საკონცერტო პროგრამა, სადაც მოკლედ, მაგრამ ამომწურავად გააცნო კონცერტზე დასწრების მსურველთ საქართველოს სამოციქულო ეკლესიისა და ქართული ქრისტიანული კულტურის ისტორია. სიქსტის კაპელაში სამების საპატრიიარქო ტაძრის მგალობელთა გუნდის კონცერტს ესწრებოდა წმიდა სახელმწიფო მდივანი, კარდინალი პიეტრო პაროლინი, თანმებლებ მღვდელმთავრებთან ერთად, საქართველოს პრეზიდენტი სალომე ზურაბიშვილი, საქართველოს კულტურის მინისტრი, ელჩები, იტალიაში ქართული დიასპორის წარმომადგენლები.

ვატიკანში თბილისის წმიდა სამების საკათედრო ტაძრის მგალობელთა საპატრიიარქო გუნდისა და სამთავრობო დელეგაციის ვიზიტის ფარგლებში გაიმართა საქართველოსა და წმიდა საყდარს შორის დიპლომატიური ურთიერთობების 30 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიება. შეხვედრაზე გამოსვლის დროს საქართველოს პრეზიდენტი საგანგებოდ შეეხო საპატრიიარქო გუნდის მიერ ჩატარებულ კონცერტს სიქსტის კაპელაში.

სალომე ზურაბიშვილი: ეს არის ის ნიშანი, როცა საქართველო შემოდის „სიქსტის კაპელაში“, ეს არის დაგვირგვინება ჩვენი ორი სახელმწიფოს დიპლომატიური ურთიერთობებისა, რომლის 30 წლისთავისაც აღვნიშნავთ დღეს. ეს არის ის, რაც დღეს ჩვენთვის და ჩვენი ქვეყნისთვის ძალიან მნიშვნელოვანია. სწორედ ეს არის ეროვნული თანხმობა და ამ ეროვნული თანხმობით შემოვაბიჯეთ ევროპაში.

უოზე აველინო ბეტენკური: ამ დღებში ვატიკანში შეხვედრის შესახებ სიხარულით, იმედითა და მადლიერებით ალსავსე არაერთი სიტყვა მოვისმინე მსოფლიოს ყველა კუთხიდან. კათოლიკური ეკლესიის კარი ყველასთვის ლიაა. ეს ერთადერთი გზაა ქრისტიანად ყოფნისა. ქრისტეს ეკლესია სხვაგვარად ვერც მოიქცევა - ლია კარი, შეხვედრები, ქრისტიანული სულისკვეთებით სვლა... თუნდაც თავგანწირვით, უფალთან ამაღლების მგზნებარე სურვილით. განა ქრისტე სხვაგვარად მოიქცეოდა? წმიდა პეტრე და წმიდა პავლე მოციქულებიც ასე იქცეოდნენ. დღეს ქართველი ერის უმეტესობა ახლებური გრძნობით

შესცექრის კათოლიკურებს. გმადლობთ, რომ ემოწმებით ქრისტეს.

თინა ჯანანშვილი: მადლიერების, აღფრთოვანებისა და სიამაყის გრძნობა დამეუფლა, როგორც ქართველ კათოლიკეს, როდესაც სიქსტის კაპელასა და წმიდა პეტრეს ბაზილიკაში თბილისის წმიდა სამების საკათედრო ტაძრის მგალობელთა საპატრიარქო გუნდის გამოსვლას ვუყურე.

თინა კოკოჩაშვილი: ვატიკანში შემდგარი კონცერტი ჭეშმარიტად ისტორიულია! ასეთი ღონისძიებები ხელს უწყობს მეგობრული ურთიერთობების ჩამოყალიბებასა და განვითარებას. კარგი იქნება, მსგავსი ინიციატივა ხშირად განმეორდეს, რამეთუ დაეხმარება ორივე ქრისტიანული ეკლესის დაახლოებასა და მშვიდობიან თანაცხოვრებას, რაც ძალიან კარგი და მნიშვნელოვანია მათი მრევლისთვის საქართველოში!

სამების საპატრიარქო ტაძრის მგალობელთა გუნდის საკონცერტო გამოსვლას ვატიკანში რამდენიმე სასულიერო პირის მხრიდან კრიტიკული შეფასება მოჰყვა, რამაც გარკვეული დაძაბულობა შექმნა. ამ ფაქტთან დაკავშირებით, **საქართველოს საპატრიარქომ სპეციალური განცხადება გამოაქვეყნა:** „მათ ქადაგებებში შეურაცხმყოფელ გამონათქვამებს ჰქონდა ადგილი, როგორც ამ ღონისძიების ორგანიზაციონურთა, გადაწყვეტილების მიმღებთა და მგალობელთა, ასევე, სასულიერო პირთა მისამართით. საჯარო სივრცეში შეურაცხმყოფელი განცხადებები დაუშვებელია, განსაკუთრებით მიუღებელია ასეთი ქმედება სასულიერო პირთა მხრიდან. მოვუწოდებთ ჩვენი დედა ეკლესის სულიერ შვილებს, როგორც სამღვდელოებას, ისე მრევლს, დაიცან სწავლება ქრისტიანული ურთიერთობის შესახებ“.

ვატიკანში წარმატებული გასტროლის შემდგომ, თავისი შთაბეჭდილების გაზიარება ვთხოვეთ თბილისის წმიდა სამების საკათედრო ტაძრის მგალობელთა საპატრიარქო გუნდის ხელმძღვანელს, **სვიმონ ჯანგულაშვილს:**

ძალიან ძნელია საუბარი იმაზე, რაც განვიცადეთ, ჩვენს ბედნიერებას საზღვარი არ ჰქონდა. ეს იყო რაღაც არამატერიალური, ღვთაებრივი, სულიერი სამყარო, სადაც ვიყავით ორი საათი... მიქელანჯელო, რენესანსის დიდოსტატები... ადგილი, სადაც ირჩევენ რომის პაპებს, სადაც წმიდა პეტრეს საფლავია, აქ შეხვდა ორი უძველესი და მაღალი ცივილიზაცია ერთმანეთს, შეხვედრა იყო ემოციური, დამუხტული ენერგეტიკულად; ეს იყო აბსოლუტურად განყენებული სამყარო, მისტიკური რეალობა. ერთადერთი, რასაც ვგრძნობ, არის მაღლიერება ღმერთის მიმართ. ეს იყო საქართველოს, ქართული კულტურის უდიდესი გამარჯვება, წარდგენა მსოფლიოს ალბათ ყველაზე გამორჩეულ ადგილზე. ასეთი სცენა არ არსებობს, და აქ, სადაც ევროპისა და ქრისტიანობის ერთერთი, ყველაზე გამორჩეული მისტიკური, სულიერი ცენტრია, მსოფლიო ხელოვნების ყველაზე მთავარი

ცენტრი, უეცრად ქართული სიმღერა, ქართული მუსიკა აულერდა, რაც იყო საოცრება, რომელიც განვიცადეთ პატრიარქისა და პაპის დიდი სიყვარულის წყალობით, რომელიც მაღლა დგას ყოველგვარ კონფესიურ განსხვავებასა და კონფლიქტზე. რომ არა პატრიარქისა და პაპის სურვილი, რომ არა რომის პაპის სიყვარული პატრიარქისა და საქართველოს მიმართ, ეს კონცერტი არ ჩატარდებოდა. როდესაც პაპს შევხვდი, დიდი მადლობა გადავუხადე იმისთვის, რომ გული გაგვისნა და გვამდერა ყველაზე საკრალურ ადგილზე.

ქართველი ხალხი უაღრესად მადლიერი უნდა იყოს რომის პაპისა იმისთვის, რაც მან, პირველ რიგში, ქრისტესა და შემდგომ კი ჩვენი პატრიარქის მიმართ სიყვარულით გააკეთა - ქართველები მთელი მსოფლიოს წინაშე წარმოგვაჩინა ჩვენი კულტურის ყველაზე მშვენიერი და ამაღლებული მონაპოვრით და თანაც რომის ეკლესის გულში, ყველაზე საკრალურ ადგილას - წმიდა პეტრეს საფლავთან და სიქსტის კაპელაში. რომის ეკლესია მთელ ევროპაში უსასყიდლოდ ან მიზერულ ფასად გვითმობს ტაძრებს, სადაც მოღვაწეობენ ჩვენი ძვირფასი მოძღვრები და სულიერად აპურებენ ჩვენს მრავალრიცხოვან ემიგრანტებს.

და ბოლოს, მსურს, მადლობა გადავუხადო საქართველოში წმიდა საყდრის ელჩს, მთავარეპისკოპოს უზე აველინო ბეტენკურს, რომელსაც ძალიან უყვარს საქართველო და მისი დამსახურებაა ჩვენი გასტროლის ორგანიზება, ასევე, კულტურის მინისტრს, თეა წულუკიანს, რომელიც მაშინვე ჩაება ჩვენი ვიზიტის მომზადებაში, მაღლობას მოვახსენებ საქართველოს ელჩს ვატიკანში, ქალბატონ ქეთევან ბაგრატიონს.

გამოძახვილი „ოჯახის ზეიმიზნი“

2022 წლის 22-26 ივნისს ვატიკანში გაიმართა ოჯახების მსოფლიო შეხვედრა, რომელმაც იტალიის დედაქალაქში ერთად შეკრიბა დაახლოებით ორი ათასი კათოლიკე ოჯახი, ისინი შეხვდნენ პაპ ფრანცისკეს და მოისმინეს მისი სიტყვები ქორწინებასა და რწმენაზე. წლევანდელი შეკრების მთავარი თემა იყო: „ოჯახური სიყვარული: მოწოდება და გზა სიწმინდისაკენ“. ღონისძიება, რომელიც ფორმაციასა და ლოცვას მოიცავდა, ყველა ეპარქიაში აღინიშნა ადგილობრივ ეპისკოპოსებთან ერთად...

25 ივნისს წეროვანში ოჯახების შეკრება, რომელიც სწორედ რომში გამართულ მსოფლიო შეხვედრას ეხმიანებოდა და დატვირთული პროგრამით გამოირჩეოდა, მეუფე ჯუზეპეს, მამა მიხალ იაჭისა და მამა ზურაბის დახმარებით, ნამდვილ დღესასწაულად იქცა იქ მყოფთათვის, განსაკუთრებით კი ბავშვებისთვის. ქრისტიანულ ოჯახს, რომელიც პატარა ეკლესიას წარმოადგენს, ჩვენს არცთუ მარტივ დროში, რთულ და საჭირბოროტო კითხვებზე უწევს პასუხის გაცემა. ეკლესის ძალისხმე-

ვა სწორედ რომ ამასთან ერთობლივი გამკლავებისკენ, ქორწინების ფასეულობების მხარდაჭერის, ბავშვების ქრისტიანული აღზრდისა და ლოცვაში ურთიერთდაბმარებისკენ არის მიმართული. იმათვის, ვისაც სურს თავისი ცხოვრება ქრისტიანულ პრიორიტეტებზე ააგოს, ნათელია, რომ ოჯახი, მისი კეთილდღეობა და გაძლიერება დღეს ისე აქტუალურია, როგორც არასდროს. თანადგომა და ერთად ყოფნა, გამოცდილების ურთიერთგაცვლა და ლოცვაში მხარდაჭერა კი ოჯახური შეკრებების მიზანია. ამასთან დაკავშირებით, გულში ჩამნვდომი იყო მამა მიქაელის სიტყვები: „ადამიანი თავისებურად განიცდის ღმერთან ურთიერთობას, როგორც ინდივიდუალურად, ასევე ჯგუფში, რაც არის ოჯახი და სამრევლო, რომელიც ეხმარება, რომ არ დაკარგოს ეს ურთიერთობა. ოჯახი, რომელიც ენდობა ღმერთს, რომლისთვისაც მასთან ურთიერთობა უმნიშვნელოვანესია, კლდეზე აგებული სახლივითაა“.

მეუღლები სიხარულს ვერ ფარავდნენ ეპისკოპოსთან ერთად, მათთვის ოჯახურ გარემოში შეკრების გამო და დიდი გულისყურით ისმენდნენ მის ყოველ სიტყვას, რომელიც ყოველთვის მარტივად გასაგები, სიღრმისეული და სახარებისეულია: „ღმერთი არის სიყვარული, რაც ყველაზე მეტად ჩანს ოჯახში, ამიტომაცაა ის საიდუმლო. თუ ღვთის ხატად არ ვიცხოვრებთ, ვერ ვიცხოვრებთ სიყვარულში. ჩვენი მისია კი ოჯახის დახმარებაა, რათა ის გახდეს ეკლესია, სადაც არის ღმერთი.“

ამ დღესთან დაკავშირებით, ზოგიერთმა მონაწილემ გაგვიზიარა თავისი შთაბეჭდილება:

ქეთევანი და დავითი: ემოციებით სავსე დღე იყო. მამა ჯუზეპემ და INER georgia-ს თანამშრომლებმა ოჯახების შეხვედრა დაგეგმეს. ჩვენმა მოძღვარმა მიგვიწვია შვილებთან და მათ ოჯახებთან ერთად. ჩასვლისთანავე გამაოგნა ოჯახების ჰიმნის ერთობლივა შესრულებამ. ყოველი წუთი გონივრულად იყო გათვლილი, ისე, რომ ინერის მიერ უფროსებისა და მათი პატარებისთვის დაგეგმილ სახალისო აქტივობებში მონაწილეობის მიღება მოესწრო თითოეულ ოჯახს... მე და ჩემი მეუღლე ქორწინებიდან 32 წლისა და ჯვრისწერიდან 15 წლისთავზე თავს ახალდაქორწინებულებივით ვგრძნობდით... ნიშნად იუბილისა, წილად გვერგო გვირგვინები და სანთლებიც კი რომანტიკული სალამოსთვის...

მონაწილეობა მივიღეთ ვიქტორინაში, რომელიც ჯავუფებს შორის მოეწყო. სადილის დროს განსაკუთრებით ვზრუნავდით ერთმანეთზე. დღის ბოლოს ეზოში ერთობლივად მოეწყო სის დარგვა ნიშნად ოჯახის სიმტკიცისა და გამრავლებისა. გასაოცარი ეფექტი ჰქონდა ბავშვების სურვილებით დახუნძლული საპარერო ბუშტების ჰაერში გაშვებას... ჩვენი ცხოვრების განახლების, გახალისებისა და გაფერადებისთვის მადლობა ორგანიზატორებს და ჩვენ გვერდით მყოფ ოჯახებს.

გიორგი და მარები: ლამაზი დღე იყო, გავიცანით ბევრი კარგი ადამიანი, დავუახლოვდით ერთმანეთს და სასიამოვნოდ გავატარეთ დრო.

დარინა და გიორგი: ამ დღემ ჩვენი ქორწინება და პასუხისმგებლობა მოგვაგონა... უსაზღვრო იყო ჩვენი სიხარული, როცა ერთმანეთს თავზე გვირგვინები დავადგით, რამაც შეგვახსენა ჯვრისწერის დროს ღვთის წინაშე დადებული აღთქმა... ჩვენი შვილები ჩვენს გახარებულ სახეებს რომ ხედავდნენ, ბედნიერები იყვნენ და, ამით აღფრთოვანებულებს, მთელი ჩვენი ცხოვრებისეული პრობლემები დაგვავინყდა... გულები გაგვითბა ერთმანეთის მიმართ...

ნატალია ალავერდაშვილი: ძალიან დადებითი ემოციით დატვირთული დავბრუნდი, სიყვარულითა და სითბოთი სავსე შეხვედრა იყო, სასიამოვნო და სანახაობრივი, ლამაზი კულმინაციით. განსაკუთრებით გაიხარეს ბავშვებმა.

შორენა პარუნაშვილი: ოჯახების შეხვედრა წეროვანში ხანმოკლე, თუმცა საინტერესო იყო. ასეთი ტიპის შეხვედრები გვეხმარება უკეთ გავიცნოთ ჩვენი კათოლიკე ეკლესის ცხოვრება სამრევლოებში, შევხვდეთ წყვილებს, გავცვალოთ

მოსაზრებები, ერთად ვისაუბროთ საერთო გამოწვევებზე და ვეძიოთ სხვადასხვა პრობლემის გადაჭრის გზები. ძალიან სასიამოვნო იყო შეხვედრის დასკვნით ეტაპზე გაცნობა იმ წყვილებისა, რომლებიც წელს ჯვრისწერის მრგვალ თარიღს აღნიშნავდნენ. დაჩქარებული ცხოვრების ტემპიდან გამომდინარე, ზოგჯერ ასეთი თარიღები, დღეები ყურადღების მიღმა გვრჩება ხოლმე და ამის გახსენება, აღნიშვნა და სხვებისთვის გაზიარება ყოველთვის სასიამოვნოა. ვფიქრობ, მშობლებმაც და შვილებმაც ერთი ლამაზი დღე გავატარეთ. ერთად ყოფნა და ერთად ლოცვა ყოველთვის სასიამოვნო და სასარგებლოა. მადლობა ამისთვის ორგანიზატორებს.

თიკო მათოშვილი: ოჯახების ზეიმზე წასვლას ყოველთვის აღელებული ველოდები. რა უნდა იყოს იმაზე ძვირფასი, რასაც ოჯახის ზეიმი ჰქვია. ძალიან თბილი და სასიამოვნო განწყობა შექმნა ჩასვლისთანავე. როცა ამდენ ოჯახს ხედავ, მათ შორის, ბევრ ნაცნობს, როგორ დაფუძველებენ ერთად, გული სიხარულით გევსება. ოჯახები ერთმანეთს უზიარებენ გამოცდილებას, მსჯელობენ სხვადასხვა საკითხზე, აძლევენ სასარგებლო რჩევებს. ყოველი ასეთი შეხვედრა სავსეა დადებითი ემოციებითა და კარგი მოგონებებით.

P.S. რა თქმა უნდა, არაფერია უნაკლო და თუმცა დროის სიმცირის გამო ვერ მოხერხდა დისკუსიისა და გულწრფელი საუბრისთვის მშვიდი გარემოს შექმნა, ამან მაინც ვერ გააფერმკრთალა მთავარი - ერთ დიდ ოჯახად, ერთად ყოფნისა და ღვთის მიმართ ლოცვის ძალის შეგრძნება.

ნანა ნებიერიძე

ციფრული ტრანსფორმაციის ფორუმი

29 ივნისს GITA Tech Park-ში კრეატიული ტექნოლოგიების ცენტრისა და საქართველოს ICT კლასტერის (Georgian ICT Cluster) ერთობლივი იდეათონი გაიმართა თემაზე: „ციფრული ტრანსფორმაცია - შრომის ბაზარი და განათლება“.

ღონისძიება გახსნეს და მისასალმებელი სიტყვით გამოვიდნენ საქართველოს ICT კლასტერის დი-რექტორი მარიამ სუმბაძე, საქართველოს კარიტასის დირექტორი ანაპიონი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ტექმენარმეობისა და ინოვაციების განვითარების ცენტრის ხელმძღვანელი ავთანდილ მღებრიშვილი, ინოვაციური განათლების ფონდის დირექტორი მერაბ ლაბაძე.

დღის პირველი ნაწილი მოხსენებებსა და ლექციებს დაეთმო, ხოლო დღის მეორე ნახევარი - იდეათონის, რომელშიც მონაწილეობა მიიღეს საქართველოს კარიტასის კრეატიული ტექნოლოგიების ცენტრისა და ტექნოლოგიური კლუბების მოსწავლეებმა.

ფორუმს დაესწრენ სხვადასხვა სამთავრობო, ბიზნეს, საკონსულტაციო და აკადემიური ორგანიზაციების წარმომადგენლები. მათ ისაუბრეს ძირითად წარმატებებზე, შესაძლებლობებსა და გამოწვევებზე, რომელთა წინაშეც დგას თითოეული სექტორი ჩვენს ეპოქაში.

ფორუმის მხარდამჭერი ორგანიზაციები არიან USAID, შემოსავლების სამსახური, ალტე, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველოს ეროვნული ბანკი, საჯარო რეესტრი და სხვა ოცამდე პარტნიორი.

ციფრული ტრანსფორმაციის ფორუმმა გააერთიანა სხვადასხვა სამთავრობო, ბიზნეს, საკონსულტაციო და აკადემიური ორგანიზაციები და მისცა მათ საშუალება, ესაუბრათ ძირითად წარმატებებზე, შესაძლებლობებსა და გამოწვევებზე, რომელთა წინაშეც დგას თითოეული სექტორი მე-4 ინდუსტრიული რევოლუციის ეპოქაში.

მარიამ აფრიაშვილი

მივიღობის ლათისმათლის ბაზილიკა იამუსუარიში (პოტ-დ'ივუარი)

გარედან ერთი შეხედვით, შეიძლება ნაგებობა რომის წმიდა პეტრეს ბაზილიკად მივიჩნიოთ, თუმცა, საკმარისია, ყურადღება გავამახვილოთ განმასხვავებელ დეტალებზე და მის გარშემო არსებულ ლანდშაფტზე, მაშინვე შევამჩნევთ, რომ ეს სულ სხვა შენობაა - მშვიდობის ღვთისმშობლის ბაზილიკა ქალაქ იამუსუაროში, კოტ-დ'ივუარში (Basilica di Nostra Signora della Pace di Yamoussoukro, Costa d'Avorio). ტაძარი, რომლის პროექტის ავტორია არქიტექტორი პიერ ფახური, აგებულია წმიდა პეტრეს ბაზილიკის სტილში, 1985-1989 წლებში, კოტ-დ'ივუარის (Costa d'Avorio, 1985 წლამდე სპილოს ძვლის ნაპირი) პირველი პრეზიდენტის, ფელიქს უფუე-ბუანის (1905-1993) დაკვეთით, იმისთვის რომ მის მშობლიურ ქალაქს უფრო მეტი გავლენა ჰქონდა. ქალაქი იამუსუარი 1983 წლიდან კოტ-დ'ივუარის დედაქალაქია. დღეს ეს გრანდიოზული შენობა, რომელიც ქალაქის ცენტრში დგას, გინესის რეკორდების წიგნში თავისი ადგილით ამაყობს: ფაქტობრივად, იგი მსოფლიოში ყველაზე მაღალი ტაძარია, მისი გარე ფართობი 30 000

კვმ-ია, ხოლო შიდა ფართობი - 7989 კვმ. თავის რომაულ მოდელთან შედარებით, ის უფრო მაღალი (158 მ სიმაღლე გაზომილია გუმბათზე განთავსებული ჯვრიდან, წმიდა პეტრეს ტაძარზე 133 მ-ით მეტი), უფრო გრძელი და განიერია. მიუხედავად ამ პარამეტრებისა, მან მაინც ვერ მოხსნა მსოფლიოში ყველაზე მაღალი ეკლესიის რეკორდი, რომელიც ეკუთვნის ულმის საკათედრო ტაძარს გერმანიაში; მისი შპილის სიმაღლე 16153 მეტრია. თუმცა წმ. პეტრეს ტაძარი უფრო ტევადია: მშვიდობის ღვთისმშობლის ტაძრის ნავი შვიდი ათას მორწმუნეს იტევს, კომპლექსის სხვა ადგილებში - თერთმეტი ათასს, ხოლო რომაული ბაზილიკის დარბაზი - სამოცური ათას მორწმუნეს.

ტაძრის ინტერიერში მყისვე ამოიცნობთ აფრიკულ სტილსა და მოზაიკის ფერების ძალიან საინტერესო შეხამებას. თითქმის დასრულებული იყო ეკლესია, როდესაც პრეზიდენტმა შეუკვეთა მოზაიკის ვიტრაჟი, რომელიც დამზადდა საფრანგეთში, მისი ზომა 7363 კვმ-ია და მსოფლიოში ყველაზე დიდ ვიტრაჟად ითვლება. იესოსა და მოციქულები-

სამოქანის ჩანართი

სადმი მიძღვნილ ამ დიდებულ ვიტრაჟზე გამოსახულია ყველა, ვინც კი მონაწილეობდა ბაზილიკის მშენებლობაში: ინჟინერი და არქიტექტორი, თავად პრეზიდენტი, ვიტრაჟის მშენებლები და მრავალი სხვა პერსონაჟი. მარმარილო ძირითადად იტალიურია, ხოლო „ინგლისურად მოვლილი“ შიდა ბალები ვერსალის სასახლის ბალებით არის შთაგონებული. ბაზილიკაში ასევე არის აბანოზის ხის შავი მერქნისგან დამზადებული საშობაო ბაგა და ოქროს ჯვარი, რომელიც 13 კგ-ს იწონის! აქვე არის ერთ-ერთი პატიმრის მიერ გამოკვეთილი მარიამის საინტერესო ქანდაკება: იმის მიხედვით, ახლოდან აკვირდებით მას თუ შორიდან, ჩანს, რომ თითქოს სახის გამომეტყველებას იცვლის, სევდიან მზერას მხიარულით ანაცვლებს.

კომპლექსი ასევე მოიცავს სასულიერო პირთა საცხოვრებელს და მხოლოდ პაპის ვიზიტებისთვის განკუთვნილ რეზიდენციას. კოლონადაში განთავსებულია 4 კაპელა, ჩრდილო-აღმოსავლეთით მდებარე წმიდა იოანესადმი მიძღვნილ კაპელაში 7 ზარის პარმონია ისმის, ზარები საფრანგეთშია ჩამოსხმული, მათგან ყველაზე დიდი 4300 კგ-ს იწონის.

მიუხედავად მთელი ამ უპირატესობისა და პრეზიდენტ ბუნის დიდი სურვილისა, მშვიდობის ღვთისმშობლის ტაძარი მაინც არ აღიარეს საკათედრო ტაძრად, რადგან ეპისკოპოსის საყდრად ახლომდებარე წმ. ავგუსტინეს ბაზილიკა დაამტკიცეს.

სხვა ინფორმაცია ტაძრის შესახებ:

- გუმბათი: სიმაღლე მიწიდან 140 მ; მხოლოდ გუმბათის სიმაღლე 60 მ; ბაზისის დიამეტრი 90 მ; გარე ზედაპირი 14300 კვმ
- კოლონადა: 128 მარმარილოს სვეტი, 21 მ სიმაღლითა და 2, 20 დიამეტრით
- კომპლექსის საერთო წონა: 98000 ტონა

• გუმბათის წონა: 320 ტონა წლების მანძილზე მუხლიაუხელებულად შრომობდა ორი ათასამდე მუშა ისრაელიდან და საფრანგეთიდან. 1990 წლის 10 სექტემბერს შედგა ტაძრის კურთხევა, რომელზეც მიიწვიეს პაპი იოანე პავლე II, იგი მხოლოდ იმ პირობით დათანხმდა მიწვევას, თუკი შემდგომ ბაზილიკის გვერდით საავადმყოფოს ააშენებდნენ. პაპის ვიზიტის დროს პირველი ქვის სიმბოლური ჩადების შემდეგ, თავდაპირველად 2000 წელს დაიგეგმა საავადმყოფოს ასაგებად სამუშაოების დაწ-

ყება, რაც პოლიტიკური და სამხედრო კრიზისისა და 2002-2011 წლების ხანგრძლივი სამოქალაქო ომის გამო ვერ მოხერხდა; საბოლოოდ, საავადმყოფო 2014

წელს დასრულდა და 2015 წლის იანვარში გაიხსნა, ხარჯმა 21.3 მილიონი ევრო შეადგინა.

ბაზილიკა აიგო პრეზიდენტის კუთვნილ ტერიტორიაზე, რაც მონაბეჭდა, რომ მან სრულად დააფინანსა სამშენე-

ბლო ხარჯები, დაახლოებით 300 მილიონი დოლარი, მაგრამ, როგორც ჩანს, რეალურად პრეზიდენტმა ისარგებლა სახელმწიფო ხაზინის სახსრე-

ბით, რითაც სახელმწიფო ვალი თითქმის გაორმაგდა და სწორედ ამის გამო აგორდა მის წინააღმდეგ კრიტიკის დიდი ტალლა.

სხვა კრიტიკული შენიშვნები დაკავშირებული იყო კოტ-დ'ივუარში სოციალურ-

ეკონომიკურ პირობებთან, განვითარებადი ქვეყანის უდიდეს სოციალურ პრობლემებთან, ასევე გეოგრაფიუ არეალთან, სადაც კათოლიკები უმცირესობას წარმოადგენენ. კრიტიკის საგანი გახდა ასევე შემონირულობებიც, მიღებული კათოლიკური ორგანიზაციებისგან, რომელთაც ადანაშაულებდნენ უფრო მეტად გადაუდებელი პუმანიტარული პროექტებისთვის დაფინანსების ივნორინებაში. ზოგიერთის აზრით, ეს ყველაფერი უზარმაზარი მასშტაბებისაა, მაგრამ რომის ორგანიზაციურ მოდელთან შედარებით, თითქოს მას სული აკლია... თითქმის ყალბი ნაგებობის შთაბეჭდილებას ტოვებს, არასწორ ადგილას განთავსებული და ადგილობრივი კულტურისაგან განსხვავებული, მიუხედავად კრიტიკისა, ბაზილიკა მსოფლიოში მშვიდობისათვის ლოცვის ძლიერ ადგილად რჩება, როგორც მონსინორმა ალექსის ტუაბლი იულომ თქვა, მისი კურთხევიდან ოცდაათი წლის შემდეგ: „ჩვენ არ შეგვიძლია ეს შენობა, როგორც შერიგების სიმბოლო, გვქონდეს ჩვენი ერის გულში, შემდეგ კი გავანადგუროთ ერთმანეთი უსარგებლო კონფლიქტებით“, რადგან ეს ბაზილიკა სამშვიდობო გამოწვევა უნდა იყოს ყველა

კოტ-დ'ივუარელისათვის“. ეს ბაზილიკა, ქვეყნის სიამაყე და ეროვნული ძეგლი, ძირითადად მუსლიმებით დასახლებულ ტერიტორიაზეა აგებული და თავისი არქიტექტურით შთააგონებს კოტ-დ'ივუარის მაცხოვრებელებს, რომ ერთმანეთის წინაშე აღმართული ბარიერები შეუძლიათ დაანგრიონ, ტაძარი ყველას მოუწოდებს, იცხოვრონ ჰარმონიაში, დაძლიონ ეთნიკური, პოლიტიკური, რელიგიური თუ კულტურული პრობლემები, ეს განსხვავებები უნდა იყოს ორ მთავარ რელიგიას შორის ყოფნისა და თანაარსებობის ძლიერი ნიშანი (ისლამი - 42, 9%, ქრისტიანობა - 33, 9%, მათ შორის, კათოლიციზმი - 17, 2%, ევანგელიური პროტესტანტიზმი - 11, 8%). ტაძარი საორიენტაციო ადგილად იქცა განსაკუთრებულით კათოლიკე მორწმუნებისათვის, მუდმივი მომლოცველობის ადგილად, რამდენადაც მთელი მსოფლიოდან წამოსულ მორწმუნებს მასპინძლობს მნიშვნელოვანი შეხვედრებისათვის, მათ შორის, აღსანიშნავია 1995 წელს ავადმყოფთა მსოფლიო დღე. ამავე ტაძარში შედგა 1994 წელს პრეზიდენტ ბუაინის პანაშვიდები.

კათოლიკური ეკლესიის არსე-

სამოუნიტო ჩანართი

ბობა სპილოს ძვლის სანაპიროზე მე-17 საუკუნიდან ითვლის თავის ისტორიას, რაც ფრანგი მისიონერების მქადაგებლობით დაიწყო. 1895 წელს შეიქმნა სპილოს ძვლის სანაპიროს სამოციქულო პრეფექტურა, 1960 წელს კი - აბიჯანის არქიეპარქია, ხოლო შემდეგ - კოტ-დ'ივუარის იერარქია. 1983 წლის 2 თებერვალს, კონსისტორიისას, აბიჯანის მთავარეპისკოპოსი ბერნარ იაგო კარდინალის ხარისხში აიყვანეს, ის პირველი კარდინალი გახლდათ ქვეყანაში. რომის პაპი იოანე პავლე II სამჯერ ენვია კოტ-დ'ივუარს: 1980, 1985 და 1990 წლებში.

აღსანიშნავია, რომ ქ. იამუსუკ-როს მშვიდობის ღვთისმშობლის ბაზილიკა გამოსახულია საიუბილეო მარკის ფონზე, წმიდა საყდარსა და სპილოს ძვლის სანაპიროს შორის და კოტ-დ'ივუარის პრეზიდენტ ალასან დრამან უატარასა და პაპ ფრანცისკეს შორის 50-წლიანი ურთიერთობის აღსანიშნავად.

შეიძლება მოვცერვენოს, რომ ეს ბრწყინვალე შენობა იამუსუკ-როს ერთადერთი ღირსშესანიშნაობაა, მაგრამ სინამდვილეში ასე არ არის. ფაქტობრივად, მთელი ქალაქი აშენდა სწრაფი ეკონომიკური ექსპანსიის ფონზე, რამაც მთელი ქვეყანა მოიცვა 1964 წელს საფრანგეთის მიერ დამოუკიდებლობის გამოცხადებისთანავე; ფაქტობრივად, დასავლეთ აფრიკის ქვეყნებს შორის კოტ-დ'ივუარი,

დამოუკიდებლობის მიღების შემდეგ, გამოიჩინა როგორც ეკონომიკური სასწაული, რასაც კოტ-დ'ივუარის პირველ პრეზიდენტს ფელიქს უფუუ-ბუანის უნდა უმადლოდნენ, რომელმაც ერთმანეთს შეუთავსა დასავლური წარმოშობის კაპიტალიზმი და ტრადიციული კულტურული ფასეულობები, რაც ამ ქვეყანას განსაკუთრებით საინტერესოს ხდის ფოლკლორულ-ეთნოგრაფიული თვალსაზრისით: კოტ-დ'ივუარში ჯერ კიდევ ცხოვრობს სამოცდათორმეტი ტომობრივი ჯგუფი თავიანთი ტრადიციებით. პრეზიდენტი ბუანი მაშინვე შეუდგა თავისი ამბიციური გეგმების განხორციელებას ქალაქის მოდერნიზაციისთვის, რათა მას დაეკავებინა აბიჯანის ადგილი, როგორც კოტ-დ'ივუარის სანაპიროს დედაქალაქს (გეგმა მხოლოდ ნახევრად შესრულდა, რადგანაც ეკონომიკური აქტივობის უმეტესი ნაწილი ჯერ კიდევ მიმდინარეობს ყოფილ დედაქალაქში).

ბაზილიკის კურთხევისას წმიდა პაპმა იოანე პავლე II-მ განაცხადა: „....ამ ბაზილიკით ჩვენ პატივს მივაგებთ მშვიდობის ღვთისმშობელს, დედას მაცხოვრისა, ქრისტესი, რომელმაც თავისი მშვიდობა მოგვმადლა... ყოველი წმიდა სავანე ღვთის თაყვანისცემისთვის შერჩეული ადგილია, რათა ყოველი მორწმუნე შეიკრიბოს მისი თანდასწრებით და ისმინონ მისი სი-

ტყვა. ყველა ეპოქაში და ყველა კონტინენტზე ეკლესის შვილებმა თავიანთი ხელოვნების ნიჭი მიუძღვნეს ამ თვალსაჩინო ნიშნების აგებას, რაც გვეხმარება გავიგოთ, რომ ღმერთი თავის ხალხს შორის ცხოვრობს, რომ ქრისტეს ეკლესია დაფუძნებულია ადამიანთა მიწაზე... ადამიანთა ხელთქმნილი ტაძრების მასალები, როგორიც არ უნდა იყოს მათი ღირებულება, დროის კანონებს ემორჩილება, ისინი შეიძლება განადგურდეს. ურღვევია მხოლოდ ქრისტეზე დაფუძნებული სალოცავი „სულითა და ჭეშმარიტებით“ თაყვანისცემისთვის, რამეთუ ნათელია მისი აღთქმა: „აპა, მე თქვენთანა ვარ დღენიადაგ საუკუნის დასასრულამდე“ (მათ. 28, 20).

ფრანგული დესერტები და „რელიმიური“ ტაბილული

დესერტი არის ტკბილი კერძი, რომელსაც საფილის შემდეგ მიირთმევენ. მისი სახელწოდება ფრანგულია – „dessert“, რომელიც მომდინარეობს ზმინდან „desservir“ – „სუფრის ალაგება“, ანუ ტრაპეზის დასრულება. ფრანგი მზარეულები იმდენად წარმატებით ამზადებენ დესერტებს, რომ მათი კულინარიული შემოქმედების სახელწოდებები მტკიცედ არის ფესვგადგმული სხვადასხვა ენაში: ბისკვიტი, ეკლერი, სუფლე, კრემ-ბრულე, რულეტი და სხვა.

BLANC-MANGER

„ბლომანჟე“ (Blanc-manger) უძველესი ფრანგული დესერტია, რომლესაც ეს სახელი არაჩვეულებრივი სითეთრის გამო უწოდეს. ფრანგულად „blanc“ ნიშნავს „თეთრს“, ხოლო „manger“ არის თანამედროვე ზმია „ჭამა“, „მირთმევა“, მაგრამ ძველ ფრანგულში ის ასევე იხმარებოდა როგორც არსებითი სახელი „კერძი“ და ნიშნავდა „საჭმელს“. შესაძლოა, ეს არის ერთადერთი კერძი კულინარიის ისტორიაში, რომელმაც საუკუნეთა განმავლობაში შეიცვალა არა აქციდენცია (საგნის შემთხვევითი, არაარსებითი, წარმაგალი თვისება), არისტოტელესული კატეგორიები რომ გამოვიყენოთ, ანუ რაღაც გარეგნული, არამედ თავისი სუბსტანცია: სანამ დესერტი გახდებოდა, ეს იყო ძირითადად ხორცის კერძი.

„ბლომანჟე“ წარმოდგენილია მე-14 საუკუნის უძველეს ფრანგულ კულინარიულ წიგნებში, როგორიცაა, მაგალითად, უცნობი ავტორის „Enseignement qui enseignent a apporter toutes manieres de viandes“ (ინსტრუქცია, რომელიც გვასწავლის, თუ როგორ უნდა მოვამზადოთ ყველა სახის ხორციანი კერძი); შეუა საუკუნეების მთავარ ფრანგულ კულინარიულ წიგნში „Le Viandier“ („ხორცის კერძები“), რომლის ავტორია საფრანგეთის მეფეების ცნობილი შეფ-მზარეული გიიომ ტირელი, მეტსახელად ტაივანი. აქ მოცემულია „ბლომანჟე კაპლუნისგან“ („blanc mengier d'ung chapon“, chapon - სპეციალურად ხორცით გამოკვებილი კასტრირებული მამალი). ასევე, ცნობილია, რომ ჯერ კიდევ მე-18

საუკუნის შეუა ხანებში, ფრანგი კულინარი ფრანგული მასიალო (François Massialot) „ბლომანჟეს“ ამზადებდა ქათმის თეთრი ხორცისაგან.

მე-19 საუკუნეში მოღვაწე ცნობილი ფრანგი კულინარი ანტონინ კარემი (Antonin Carême) გვთაზობს ფრანგულ კულინარიაში ტკბილი „ბლომანჟეს“ პირველ რეცეპტს:

„ერთი ფუნტი (დაახლოებით 410 გრ) გასუფთავებული ტკბილი ნუში და 20 ცალი მწარე ნუში ჩაყარეთ ცივ წყალში, შემდეგ ამოიღეთ და გააშრეთ. დანაყეთ, დროდადრო დაუმატეთ წახევარი კოვზი წყალი, რომ გაზავდეს. როდესაც ნუში კარგად დაიფქვება, ვერცხლის კოვზით ნელ-ნელა დაუმატეთ ხუთი ჭიქა გაფილტრული წყალი, განურეთ ტილოში და დაუმატეთ ერთი უნცია (დაახლოებით 30 გრამი) გასუფთავებული უელატინი, ოდნავ თბილი, შემდეგ ჩაასხით ფორმაში, ყინულთან ერთად, და მიღებული მასა გააჩერეთ ორი საათის განმავლობაში. ბოლოს დაუმატეთ წახევარი ჭიქა კარგი რომი, არავინანისულის არომატიზებული (სასმელი) ან მარასკინო (ალუბლის ლიქიორი)“.

მას შემდეგ „ბლომანჟე“, როგორც ფრინველის ხორცისგან მომზადებული კერძი, დავინ-ყებას მიეცა. ახლა ის მხოლოდ დესერტია, რამდენიმე ვარიანტით: ლიმონით, ვანილით, ყავით, შოკოლადით, ფისტით, მარნყვით, ნალებით. დღეს „ბლომანჟეს“ რეცეპტების რაოდენობა თითქმის უსასრულოა.

და ლუიზა დელ ორტო -

უპატრონო ბავშვთა პნევლოზი

იტალიელი მონაზონი ლუიზა დელ ორტო, რო-
მელიც მისით იმყოფებოდა ჰაიტის დედაქალაქ
პორტ-ო-პრენსში (კარიბის ზღვის კუნძულები), 2022 წლის 25 ივნისს შეიარაღებულ პირთა თავ-
დასხმის მსხვერპლი გახდა. ცეცხლსასროლი იარა-
ღით მიყენებული მძიმე ჭრილობების შედეგად, იგი
გარდაიცვალა ბერნარდ მევსის საავადმყოფოში.
27 ივნისს და ლუიზა 65 წლის უნდა გამხდარიყო.

„კათოლიკე მონაზონმა ლუიზა დელ ორტომ
თავისი ცხოვრება სხვებისთვის საჩუქრად აქცია,
იგი მოწამებრივად აღესრულა“, - განაცხადა რო-
მის პაპმა ფრანცისკემ 26 ივნისს და სამძიმარი
გამოუცხადა ოჯახსა და შარლ დე ფუკოს „სახ-
არების მცირე დების“ კონგრეგაციას, რომელსაც
მონაზონი ეკუთვნოდა. „ოცი წლის განმავლობაში,
- იხსენებს პაპი, - და ლუიზამ თავი მიუძღვნა უპა-
ტრონო ბავშვების მსახურებას. მის სულს ვაბარებ
ღმერთს და ვლოცულობ ჰაიტის ხალხისათვის,
განსაკუთრებით ყველაზე პატარებისთვის, რათა
ჰქონდეთ უფრო მშვიდობიანი მომავალი, ტანჯვი-
სა და ძალადობის გარეშე“.

ლუიზა დელ ორტო (Luisa Dell'Orto) 1957 წლის
27 ივნისს დაიბადა ლომანიაში (Lomagna-კომუნა
იტალიაში, ლომბარდიის რეგიონში). 1984 წელს,

ლიცეუმის დამთავრების შემდეგ, იგი შეუერთდა
შარლ დე ფუკოს „სახარების მცირე დების“ კონ-
გრეგაციას ლიონში, რომელიც ახორციელებს მო-
სახლების ყველაზე მეტად გარიყული ნაწილის
ევანგელიზაციას, სამი წლის შემდეგ კი მისით
გაემგაზვრა კამერუნში. 1994 წელს მან დაამთავრა
ღვთისმეტყველების ფაკულტეტი შვეიცარიაში,
ლუგანოში და მიიღო ისტორიისა და ფილოსოფიის
დოქტორის ხარისხი. 1997 წლიდან 2001 წლამდე
მისომნერად იმყოფებოდა მადაგასკარში, სადაც
სხვადასხვა სამწყსო საქმიანობის გარდა, ასწავლ-
იდა ზოგად და სპეციალურ ეთიკას. 2002 წელს და
ლუიზა ჩავიდა ჰაიტიში, აქ იგი თავდადებითა და
უსაზღვრო სიყვარულით მარტო უძღვებოდა ბავშ-
ვთა სახლს, რის გამოც მას „უპატრონო ბავშვთა
ანგელოზი“ უწოდეს. და ლუიზა, ასევე, ასწავლიდა
ფილოსოფიის ისტორიასა და ეკლესიის სოციალ-
ურ დოქტრინას Notre Dame d'Haiti-ს კათოლიკურ
უნივერსიტეტში; იყო ადგილობრივი უურნალის
სარედაქციო კოლეგიისა და მოძრაობა Comunione
e Liberazione-ს წევრი. 2011 წელს კაზატენოვოს
მუნიციპალიტეტის მიერ დაჯილდოვდა პრემიით
კულტურასა და სოციალურ პროგრესში შეტანილ
წვლილისათვის.

აღდგომის დღესასწაულზე, გასული წლის პრილში, და ლუიზამ წერილი მისწერა ნათესავებსა და საკრებულოს მეგობრებს ლომანიაში. იგი შეშფოთებული იყო საყოველთაო ძალადობის გამო კარიბის ზღვის ქვეყანაში, იმ ძალადობისა, რომლის მსხვერპლიც თავად გახდა.

მოვდელმსახური ჯუზებე დელ ორტო (Giuseppe Dell'Orto), ლუიზა დელ ორტოს ძმა, გვიამბობს: „ადვილი არ იყო მისიონერული ცხოვრება კამერუნსა და მადაგასაკარში, ბოლოს კი ჰაიტიში, სადაც იგი ოცი წლის განმავლობაში ცხოვრობდა კარიბის ზღვის ყველაზე ღარიბი და ყველაზე მიტოვებული ქვეყნის მცხოვრებთა გვერდით, იმ პირობებში, როდესაც „დაძაბულობაა თავდასხმების გამო, რომელიც აფერხებს გადაადგილებას, სურსათის მიმოქცევას... ისე რომ, ყველაფერი ძვირდება... დამქანცველი ხდება შრომა ყოველდღიურად ამ ქვეყანაში“, - წერდა და ლუიზა გასულ შობას. მან იცოდა, რომ საფრთხე ემუქრებოდა, მაგრამ არ სურდა ჰაიტის დატოვება, რადგან, როგორც თავად მიიჩნევდა, „ღვთის სიყვარული ვერ გაჩუმდება“. მისმა ცხოვრებამ, რა თქმა უნდა, არ ჩაიარა „შეუდარებელ სიმშვიდეში“; პორტ-ო-პრენსში, „კარლოს სახლში“ („Casa Carlo“), რომელიც 2010 წლის მიწისძვრის შემდეგ აღადგინეს დედაქალაქის ერთ-ერთ ყველაზე ღარიბ გარეუბანში. მან მოამზადა ადგილობრივი ახალგაზრდა ანიმატორები და მასწავლებლები, რათა საბაზისო განათლება მიეცათ ასობით ბავშვისთვის, რომლებსაც არ ჰქონდათ სკოლაში სწავლის შესაძლებლობა; და ლუიზამ განათლებას შეუთავსა სპორტი, დასვენება და ფიზიკური შრომა, რათა მეზობელი ბავშვებისათვის ქუჩის ცხოვრების ალტერნატივა შეეთავაზებინა. მისი მზერა ყოველთვის ალერსიანი იყო, ღიმილი კი - ნაზი; მისი ყოველი სიტყვა გამოირჩეოდა უშფოთველობით, ნდობით; იგი სიმშვიდესა და გამბედაობას ნერგავდა მათში, ვინც მას ხვდებოდა. სტუმართმოყვარე, დახვეწილი, კულტურული, დაულალავი, თავისი ცხოვრებით ყოველდღიურად ამონებდა ქრისტეს...

მისი სხეულის წინაშე, რომელიც იტალიაში ჩამოასვენეს პარასკევს, 15 ივლისს, მე და ჩემი ორივე და, მარია ადელი და კარმენი საკუთარ თავებს ვეკითხებოდით: „დირდა კი იმ ადგილას დარჩენა?“ ეს კითხვა სიცოცხლეშივე დავუსვით და ლუიზას და მან გვიპასუხა: „რა თქმა უნდა, ღირს, რათა ღვთის სიყვარული დავამონმო; „იმაზე დიდი სიყვარული არავის აქვს, როცა ვინმე თავს სწირავს თავისი მეგობრებისთვის“ (იოანე 15,13)“. და მან ნებაყოფლობით განირა სიცოცხლე...

2022 წლის წმიდა შაბათს, ჰაიტელების ოჯახში მომხდარი საზარელი მკვლელობის შემდეგ,

და ლუიზამ წარმოთქვა: „წმიდა შაბათი... დღე, როცა ვისხენებთ ტანჯვას, რომელიც განვიცადეთ და ვდუმვართ, რადგან მართლაც ძნელია ახსნა მოუქებნო იმ სისასტიკესა და ძალადობას, რაც შეიძლება ადამიანმა მიაყენოს მოყვასს“; მერე კი შესთავაზა, ელოცათ იმ სიტყვებით, რომელიც წარმოთქვა ჯვარცმულმა იქსომ: „მამაო, მიუტევე ამათ, რადგან არ იციან, რას აკეთებენ“ (ლუკა 23, 34). და ამ ფრაზის გამეორებით იმ ჰაიტელთა ოჯახის გული არ გაქვავდა, პატიების მადლი მიეცა მათ ღვთისაგან... დასხ, რადგან პატიება ღვთისაგანაა, ღვთისაგან, რომელიც მოკვდა ჩვენი სიყვარულის გამო. სწორედ ეს მადლი მისცა უფალმა იმ ჰაიტელთა ოჯახს, რომელმაც გადაწყვიტა, შური კი არ ეძია, არამედ ელოცა, სიკვდილის სპირალი კი არ გაეგრძელებინა, არამედ აერჩია სიცოცხლე. ეს ძლიერი და სამაგალითო გამოცდილება იყო და ლუიზას ცხოვრებაში. „მეტყველების უნარი წამერთვა ასეთი ძალის წინაშე... რწმენით ვცხოვრობდი, უბრალოდ, ჩუმად, სიტყვით ვცხოვრობდი. დაე, გულმოწყალებამ მოიცვას ჩვენი ტანჯვა და აღგვამაღლოს! დაე, მუდამ შევძლოთ ტანჯული ხალხის გვერდით დგომა!“ - წერდა იგი.

სწორედ ამ ცხოვრებისეულ მოწმობაში შეგვიძლია ვიპოვოთ პასუხი ჩვენს ყველა კითხვაზე, რადგან გავიგეთ, ვინ იყო „მცირე და“ ლუიზა: უფლის მორჩილი მსახური, სძალი ქრისტესი, რომელსაც მთელი ცხოვრება მიუძღვნა; ერთგული მოწაფე თავისი მოძღვრისა, წმ. შარლ დე ფუკოსი, „საყველთაო ძმისა“, რომელიც მოწამებრივად აღსარულა 1916 წლის 1 დეკემბერს და წმიდანად შეირაცხა პაპ ფრანცისკეს მიერ 2022 წლის 15 მაისს; „სახარების და“ გახდა ყველასთვის „საყველთაო და“; „იგი იყო ერთ-ერთი იმ ქალთაგან, რომლებიც თესავენ სახარების სიტყვებს, რათა სასოწარკვეთილმა ადამიანებმა შეძლონ იმედის გზების გახსნა“ (მონსინორ მარიო დელპინი, mons. Mario Delpini).

დაე, კურთხეულ იყოს მისი სახელი, დაე, მისმა სიკვდილმა გვასწავლოს, როგორ ვიცხოვროთ ქრისტიანულად. „თქვენ მეტყვით, რომ ცოტათი შემლილი ვარ, - წერდა და ლუიზა, - რატომ უნდა დავრჩე აქ? რატომ უნდა დავაყენო საკუთარი თავი „რისკის ქვეშ“? რადგან ჩვენ არ შეგვიძლია გავჩუმდეთ იმაზე, რაც ვნახეთ და მოვისმინეთ, ღვთის სიყვარული ვერ გაჩუმდება“.

...და მოწამეთა ღიტურგიისას ულერს ეს მშვენიერი ანტიფონი, ასე კარგად რომ მიესადაგება ჩვენს ძვირფას და ლუიზას: „Veni, sponsa Christi, accipe coronam, quam tibi Dominus praeparavit in aeternum“ - მოდი, ქრისტეს სძალო, და მიიღე გვირგვინი, უფალმა რომ მოგიმზადა სამარადისოდ“.

წმიდა საყდრისა და საქართველოს შორის დიპლომატიური ურთიერთობების 30 წლისთავი (1992- 2022)

2. წმიდა საყდრის რეზიდენტული დიპლომატიური მისია თბილისში

მსოფლიოს მრავალმა ქვეყანამ ყველაზე ადრე დიპლომატიური ურთიერთობა პაპის ხელისუფლებასთან დაამყარა, როგორც მსოფლიოს ყველაზე ისტორიულ დიპლომატიურ ერთეულთან. რომის ეკლესიასა და საქართველოს შორის კავშირები თვით ქრისტიანობის პირველივე წლებიდან იღებს სათავეს, როცა, 2000 წლის წინ, ქრისტეს რწმენა იერუსალიმიდან „ცნობილ მსოფლიოში“ გავრცელდა, რომელთანაც სავაჭრო თუ კულტურული ურთიერთობები არაერთ კითხვას წარმოშობდა ცხოვრებისა და არსებობის აზრის შესახებ.

საქართველოს ისტორიის მანძილზე უამრავი ქართველი კათოლიკე პირნათლად ემსახურა სამშობლოს - ისინი ხომ ეროვნული „ქსოვი-

ლის“ განუყოფელი ნაწილები არიან. მათ დიდი წვლილი შეიტანეს ქვეყნის ცხოვრების სოციალურ, კულტურულ, აკადემიურ და ჰუმანიტარულ სფეროებში, როგორც ეროვნულ, ისე საერთაშორისო დონეზე. საკმარისია გავიხსენოთ: სულხან-საბა ორბელიანი (1658-1725), ზუბალაშვილების ოჯახი (ივანე, 1792-1864, კონსტანტინე, 1882-1901), ზაქარია ფალიაშვილი (1871-1933), პეტრე უმიკაშვილი (1838-1904), ალოიზ მიზანდარი (1838-1912), ფელიქს მიზანდარი (1843 -1896), პეტრე მელიქიშვილი (1850-1927), მიხეილ თამარაშვილი (1858-1911), ვალერიან მიზანდარი (1894-1926), სიმონ ყაუხჩიშვილი (1895-1981), ფელიქს ვარლამიშვილი (1903-1986), პეტრე ოცხელი (1907-1937).

საუკუნეების მანძილზე ხანგრძლივი და მდიდარი ურთიერთობები საქართველოსა და წმიდა საყდარს შორის სულ უფრო და უფრო

მტკიცდებოდა. ამჟამინდელი ოფიციალური დიპლომატიური ურთიერთობები 1991 წლიდან იწყება, როცა საქართველომ დამოუკიდებლობა მოიპოვა. წმიდა საყდარმა დანიშნა პირველი დესპანი საქართველოში - მისი აღმატებულება მონს. ჟან-პოლ ემე გობელი (1993-1997), რომელსაც მოჰყვნენ მათი აღმატებულებანი: მონს. პეტერ სტეფან ცურბრიგენი (1998-2001), მონს. კლაუდიო გუჯეროტი (2001-2011), მონს. მარეკ სოლჩინსკი (2011-2017) და მონს. ჟოზე ა. ბეტენკური (2018-დღემდე). საქართველოსთან დიპლომატიური ურთიერთობების დამყარების დღიდან, წმიდა საყდარი მუდმივად ინარჩუნებს ამ ურთიერთობებს დიპლომატიური აგენტების მეშვეობით, სხვა კათოლიკური ინსტიტუტების ინიციატივებსა და არხებთან ერთად.

წლების მანძილზე წმიდა საყდარსა და საქართველოს შორის ურთიერთობა მტკიცდებოდა ლათინური, სომხური და ასირიულ-ქალდეური წესის ქართველი თუ უცხოელი კათოლიკე მღვდლების, ბერმონაზვნებისა და მრევლის ძალისხმევით, რომლებიც ქმედით დახმარებას უწევდნენ ქვეყანაში წმიდა საყდრის დიპლომატიურ წარმომადგენლებსაც. წმიდა საყდრის დესპანები ყოველთვის სარგებლობდნენ კავკასიის ლათინური წესის სამოციქულო ადმინისტრაციის ეპისკოპოსის, მეუფე ჟუზეპე პაზოტოს დიდსულოვანი მხარდაჭერით.

წმინდა დიპლომატიურ დონეზე, წმიდა საყდარმა ერთ-ერთმა პირველმა ცნო საქართველოს დამოუკიდებლობა და 1992 წლის 24 მაისს თავისი დიპლომატიური წარმომადგენლობა გახსნა თბილისში. წმიდა საყდარი მუდამ მხარს უჭერდა საქართველოს. 2018 წელს, საქართველოში ვიზიტის დროს, არქიეპისკოპოსმა მონს. პოლ რიჩარდ გალაპერმა განაცხადა: „ჩემი მხრივ, ვიტყოდი, რომ კავკასიის რეგიონში არსებული კონფლიქტების ფონზე, წმიდა საყდარი გულისტკივილით განიცდის ამ კონფლიქტების შედეგად დაზარალებული ადამიანების ტანჯვას და იმ სავალალო შედეგებს, რომელიც ყოველ ასეთ დაპირისპირებას მოაქვს ერების მშვიდობიანი თანაარსებობისთვის, ერებისა, რომელთაც უფლება აქვთ იცხოვრონ ჰარმონიასა და მშვიდობაში. რაც შეეხება საქართველოს, წმიდა საყდარი ყოველთვის იმ პოზიციაზე იდგა, რომ ქვეყნის ტერიტორიასა და საზღვრებთან დაკავშირებული საკითხები საერთაშორისო სამართლის ნორმების მიხედვით უნდა გადაწყდეს“ (ლექცია თბილისის ივანე ჯავახიშვილის უნივერსიტეტში, თბილისი, 23 ოქტომბერი, 2018 წ.).

მისი აღმატებულება კარდინალი პიეტრო პაროლინი, სახელმწიფო მდივანი, თავისი ისტორიული ვიზიტის დროს, 2019 წლის 28 სექტემბერს, ჩამოსვლის დილასვე გაემართა სოფელ გუგუთიანთ კარში, ცხინვალის რეგიონთან „ადმინისტრაციულ გამყოფ ხაზზე“, სამოციქულო ადმინისტრაციონურ მეუფე ჟუზეპე პაზოტოსა და საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის გორისა და ატენის მიტროპოლიტ ანდრიასთან ერთად. ეს გახლდათ ნათელი ნიშანი საქართველოსადმი წმიდა საყდრის მხარდაჭერისა. იმავე დღეს გათავისუფლდა ოკუპირებულ ტერიტორიაზე რამდენიმე კვირით ადრე დაპატიმრებული ქართველი ექიმი.

უკანასკნელ ათწლეულებში, განსაკუთრებით კი წმ. იოანე პავლე II-ისა (1999) და პაპ ფრანცისკეს (2016) სამოციქულო ვიზიტების შედეგად, დიპლომატიურმა ურთიერთობებმა ძლიერი განვითარება პოვა. წმიდა საყდრის სადესპანო საქართველოში ზემობს საქართველოსა და წმიდა საყდარს შორის დიპლომატიური ურთიერთობების დამყარების 30 წლისთავს და ძალისხმევას არ იშურებს, რათა კვლავაც განამტკიცოს ეს ურთიერთობები ქართველი ერის სასიკეთოდ.

დასასრული, დასაწყისი იხილეთ „სსბბ“ # 7(319)

წმიდა საყდრის დესპანები საქართველოში

მიმდინარე წელს საზეიმოდ აღინიშნება დამოუკიდებელ საქართველოსა და მსოფლიოს სხვადასხვა სახელმწიფოს შორის ორმხრივი დიპლომატიური ურთიერთობების დამყარების 30-ე წლისთავი. ათზე მეტმა სახელმწიფომ და სახელმწიფოთაშორისო საერთაშორისო ორგანიზაციაში 1992 წელს დიპლომატიური ურთიერთობა დაამყარა საქართველოს რესპუბლიკასთან, რომელსაც ახლად აღდგენილი ჰქონდა სახელმწიფო კრიონბა. თანადგომის ხელი, ცხადია, პირველად იმ კეთილმოსურნე სახელმწიფოებმა გამოგვიწოდეს, რომლებსაც ახარებდათ საქართველოს დამოუკიდებლობა და ჩვენს ქვეყანასთან თანამშრომლობა სურდათ. გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკასთან, აშშ-თან, გაერთოსთან, თურქეთთან, ისრაელთან ერთად, წმინდა საყდარი იყო ერთ-ერთი პირველი, რომელმაც აღიარა საქართველოს სახელმწიფო კრიონბა. აღნიშნავენ დიპლომატიური ურთიერთობების დამყარების 30-ე წლისთავს, ვფიქრობთ, ჩვენი მკითხველისთვის საინტერესო იქნება, გავიხსენოთ ამ სამი ათწლეულის მანძილზე საქართველოში წმინდა საყდრის საგნგებო დესპანები, მათი მოკრძალებული ღვანილი ჩვენი სახელმწიფოს მხარდაჭერაში.

30 წლის განმავლობაში საქართველოში წმინდა საყდრის უკვე მხეუთე დესპანი აგრძელებს დიპლომატურ საქმიანობას. პირველი დესპანი იყო არქიეპისკოპოსი უან-პოლ გობელი (1993-1998). მისი უმაღლესობა ჯერ კიდევ 1992 წელს ეწვია საქართველოს და უშუალოდ სადესპანოს ამოქმედებამდე მან დიდი ორგანიზაციული საქმიანობა ჩაატარა. შემდგომ უკვე დესპანის რანგში აქტიურად იყო ჩართული საქველმოქმედო საქმიანობაში: დააფუძნა „საქართველოს კარიტასი“, მსოფლიო მასშტაბით უდიდესი კათოლიკური საქველმოქმედო ორგანიზაცია „კარიტასის“ ფილიალი. გასული საუკუნის 90-იან წლებში საქართველოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოს ჩამოყალიბება დაკავშირებული იყო მრავალ პრობლემასთან, მათ შორის, სოციალურ-ეკონომიკურ გაჭირვებასთან, რომელთა გადაწყვეტა უცხოეთის მხარდაჭერის გარეშე წარმოუდგენელი იყო. დამოუკიდებლობის პირველი წლების განმავლობაში საერთაშორისო „კარიტასის“ დახმარებით ათეულ ტონობით კვების პროდუქტები იქნა შემოტანილი და განანილებული სოციალურად დაუკველ მოქალაქეებზე, ამოქმედდა უფასო სასადილო. არქიეპისკოპოსი უან-პოლ გობელი უშუალოდ იყო ჩართული დონორების მოძიებასა და პუმანიტარული ტვირთების სამართლიან გადანაწილებაში. უცხოეთისგან სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების შექნა და საქართველოში ტრანსპორტირება დიდ თანხებთან იყო დაკავშირებული, ამიტომ უან-პოლ გობელმა მართებული გადაწყვეტილება მიიღო და მათი შესყიდვა უშუალოდ ქართველი გლეხებისგან დაიწყო. ამით თრი სასარგებლო საქმე გაკეთდა, უფრო მომჭირნედ ხდებოდა სურსათის

შექნა და პუმანიტარული დახმარების თანხა, უცხოეთში დარჩენის ნაცვლად, ადგილობრივი მეურნეების წახალისებას ხმარდებოდა. წმინდა საყდრის სადესპანოს ამოქმედების პირველ წელს, პაპმა არქიეპისკოპოს უან-პოლ გობელს, ელჩის მოვალეობის შესრულებასთან ერთად, სამხრეთ კავკასიაში (იგულისხმება სამივე სახელმწიფო) სამოციქულო ადმინისტრატორის ფუნქციაც დააკისრა. როდესაც ადმინისტრაციის ორგანიზება და მისი ქმედითი ფუნქციონირების მოვარება შეძლო, უან-პოლ გობელმა სამოციქულო ადმინისტრაციის მართვა ქუთაისში სტიგმელთა კონგრეგაციის მისის ხელმძღვანელს, მამა ჯუზეპე პაზოტის გადააპარა, რათა თავად მთელი ყურადღება რეგიონში წმინდა საყდრის დიპლომატიური მისის გაძლოლისათვის დაეთმო. ელჩინის ვადაში კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი საქმე გააკეთა უან-პოლ გობელმა, პრეზიდენტ შევარდნაძის თხოვნა გაითვალისწინა, შუამდგომლობა განია წმ. კამილოს ორდენთან და მალე, თბილისის ზღვის დასახლებაში ამოქმედდა წმ. კამილო დელელისის პოლიტურული სამედიცინო მომსახურებას უწევდა მუხიანის დასახლების მოსახლეობას.

მამირელება შემდეგ წომირში

S.E. Mons. Jean-Paul Cobel
Arcivescovo titolare di Galizia
Incaricato d'Affari a.i. 1993
Nunzio Apostolico 1993-1997

პასალი წიმინდების პრეზენტაცია სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტში

17 ივნისს სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტში გაიმართა პროფესორ უშუალი ფიქრის მეცნიერების წიგნის - „ვიქტორ კოკოჩაშვილი“ პრეზენტაცია. ნამრომი ეძღვნება საქართველოს კათოლიკური თემის გამოჩენილ წარმომადგენელს, ცნობილ მეცნიერსა და პედაგოგს, საქართველოში ქმითის სკოლის ერთ-ერთ ფუძემდებელს, პროფესორ ვიქტორ კოკოჩაშვილს. აღნიშნული წიგნი კოკოჩაშვილების ოჯახში დაცული საარქივო მასალების მიხედვით მომზადდა. მასში, ვიქტორ კოკოჩაშვილის უშუალო ბიოგრაფიასთან ერთად, გაცოცხლდა გასული საუკუნის მრავალი გამოჩენილი ქართველი მეცნიერისა და საზოგადო მოღვაწის ცხოვრებაც. წიგნში ვრცელი ადგილი ეთმობა თბილისის უნივერსიტეტის პირველი რექტორის პეტრე მელიქიშვილის მოღვაწეობასაც.

პრეზენტაცია გახსნა სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტის რექტორმა, პროფესორმა ვაჟა ვარდიძემ; შეკრებილ საზოგადოებას მიესალმნენ უნივერსიტეტის დამფუძნებელი, ეპისკოპოსი ჯუზებე პაზოტი; საქართველოსა და სომხეთში წმიდა საყდრის დესპანი, მთავარეპისკოპოსი უოზე აველინ ბეტენკური. მათ თავიანთ მისალმებაში ხაზი გაუსვეს საქართველოში კათოლიკე თემის გამორჩეულ როლს სამეცნიერო-საგანმანათლებლო კუთხით საქმიანობაში. შემდგომ მისალმებებით გამოვიდნენ ვიქტორ კოკოჩაშვილის ახლობლები, ყოფილი სტუდენტები... ცნობილმა კინორეჟისორმა მერაბ კოკოჩაშვილმა გაიხსენა უშუალოდ ვიქტორ კოკოჩაშვილთან დაკავშირებული

მისი ახალგაზრდობის დროინდელი სახალისო ამბები; საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის რექტორმა, პროფესორმა დავით გურგენიძემ ისაუბრა ვიქტორ კოკოჩაშვილის მიერ ქართულ მეცნიერებაში შეტანილ ღვაწლზე; პედაგოგი გაიხსენეს ვიქტორ კოკოჩაშვილის ყოფილმა სტუდენტებმა. შემდგომ თავადავტორმა, ქალბატონმა უშუალი ფიქრიშვილმა ისაუბრა წიგნზე მუშაობის პროცესზე, იმ დოკუმენტებსა და მასალებზე, რაც, ფორმატიდან გამომდინარე, ვერ მოხვდა აღნიშნულ ნაშრომში. პრეზენტაციის ბოლოს საზოგადოებას მიესალმა და მობრძანებისათვის მადლობა მოახსენა ვიქტორ კოკოჩაშვილის ქალიშვილმა, ქალბატონმა თინა კოკოჩაშვილმა. იგი, ამავდროულად, წიგნის რედაქტორიც გახსლავთ და სწორედ მისი მხარდაჭერით გახდა შესაძლებელი დოკუმენტური მასალების მოძიებაც და წიგნის გამოცემაც. პარალეტენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის დირექტორმა, ცნობილმა სოციოლოგმა, პროფესორმა ემზარ ჯგერენაიამ მადლობა გადაუხადა ქალბატონ თინა კოკოჩაშვილს საოჯახო არქივის გადაცემისათვის.

პრეზენტაციას უდღებოდა პროფესორი ნუგზარ ბარდაველიძე, რომელიც აღნიშნული წიგნის რეცენზენტიც არის. თავის გამოსვლაში მან ყურადღება გაამახვილა წარმოდგენილი წიგნის აქტუალობაზე. დაგეგმილია, რომ სამომავლოდ აღნიშნული წიგნის პრეზენტაცია გაიმართოს ქუთაისშიც.

„საბას“ სპეციალური კორესპონდენცი

ანთუან დე სენტ-ეგზიუპერი - „პატარა პრინცი“

„დასანახს მხოლოდ გულით დაინახავ. მთავარი თვალისოფას უხილავია“.

ასეც ხდება, მოვლენა, რომელიც გვგონია, რომ ჩვენი დასასრულის მომასწავლებელია, სახეს იცვლის და ხდება მომავლის მუხტი, ავტორობა კი შენ უნდა ითავო იმაზე ფიქრით, რომ მარტო არა ხარ!! შენ, ვინც ახლა ამ სტატიას კითხულობ და თან გულში ფიქრობ, ეს ხომ საბავშვო ზღაპარია, ბავშვობაში წამიკითხავს, ახლაც ვუკითხავ ხოლმე ბავშვებს, კი მაგრამ... ხანდახან ჩვენ, დიდებს, გვავიწყდება, რომ ოდესლაც ჩვენც ბავშვები ვიყავით...

აუცილებელია მცირედი ისტორიული ექსკურსი, რათა უფრო მეტად ჩავწედეთ წანარმოების სიფაქიზეს. 1935 წლის 30 დეკემბერს ანტუან დე სენტ-ეგზიუპერი (მწერალი, უურნალისტი, სამხედრო მფრინავი) პარიზიდან საიგონში მიფრინავდა, ეს არ იყო უბრალო რეისი, მას მოუნია, თითქმის მთელი ქონება დაეხარჯა, რათა ეყიდა ახალი კადრონის ფირმის სწრაფმფრენი (თვითმფრინავი), რათა მოეხსნა რეკორდი და თან მიეღო ფულადი ჯილდო. თვითმფრინავი აფრენიდან 4 საათში საპარის უდაბნოში ჩამ-

ოვარდა და მთლიანად განადგურდა, მწერალმა თითქმის სამი დღე დაჰყო უდაბნოში.

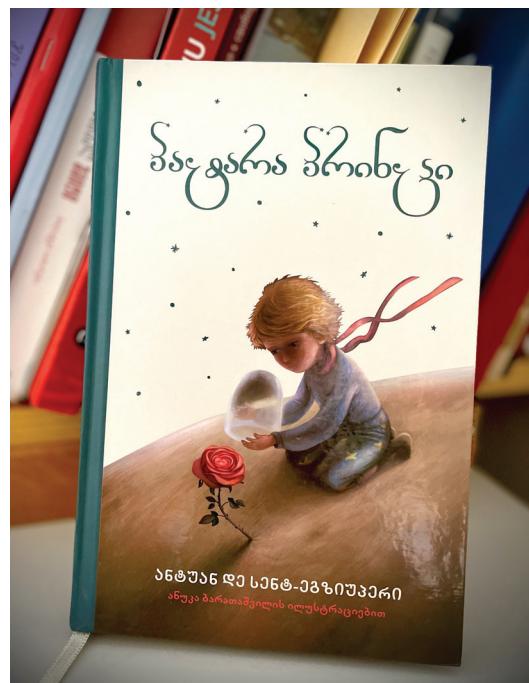
დიახ, ზუსტად ეს უმძიმესი მოვლენა გახდა შთაგონების წყარო. წარმოიდგინე სამი დღე უდაბნოში, წყლისა და საკვების გარეშე, იმაზე ფიქრი, რომ კიდევ რამდენიმე საათიც და უბრალოდ შეწყდება შენი სიცოცხლე, თუმცა სამყარო გააგრძელებს არსებობას; იმაზე ფიქრი, რომ უდაბნოში დასრულდება შენი არსებობა, თან ისე, რომ შენს გვამსაც კი ვეღარ იპოვნიან. ეგზიუპერის სიმამაცე და ნიჭიერებაც ზუსტად ამაში მდგომარეობდა, მიუხედავად ყველაფრისა, გაიარა ათეულობით კილომეტრი და 1936 წლის 1 იანვარს ბედუინების დხმარებით შეძლო გადარჩენა. „ასე მარტოდ მარტო ვცხოვრობდი და არავისთან შემეძლო გულითადი საუბარი, ვიდრე ერთხელ, ამ ექვსიოდე წლის ნინ, საპარის უდაბნოში არ მომიხდა იძულებით დაშვება“: დიახ, ეს მოვლენა გახდება მთავარი შთაგონების წყარო იმ გენიალური ნაშრომისთვის, რომელსაც საუკუნის ყველაზე ნათელ წანარმოებს და სიყვარულის ჰიმნს უწოდებენ, ის გახდა ყველაზე კითხვადი და ყველაზე ხშირად თარგმნილი ფრანგულენოვანი წიგნი. თარგმნილია 250-ზე მეტ ენასა და დიალექტზე, მსოფლიოს მასშტაბით გაყიდულია 140 მილიონზე მეტი ეგზემპლარი და წარმოადგენს ყველა დროის ერთ-ერთ ბესტსელერს.

ბავშვობაში რამდენჯერმე წავიკითხე და შევაფასე, როგორც ლამაზი ზღაპარი, დღეს კი, მრავალი წლის შემდეგ, მას სამყაროს შეცნობის დამხმარეს ვუწოდებ, სამყაროში ვგულისხმობ ჩვენს საკუთარ პატარ-პატარა პლანეტებს, სადაც გვიწევს მოგზაურობა. ყოველდღიურად ვიცვლით ადგილებს, ხანდახან გვავიწყდება, რომელ პლანეტაზე ვართ, ბავშვობაში თითქმის უფრო კარგად ვიცოდით, რა გვინდოდა, „ბავშვებმა იციან, რას ეძებენ“, დრო გადის, ჩვენ კი არ ვიღლებით პლანეტებზე წონიალით, ალბათ იმიტომ, რომ „სადაც ვართ, იქ ყოფნა არ მოგვწონს“.

როცა წანარმოებს კითხულობ, გრძნობ, რომ ავტორი სიღრმეს გიხსნის, დიახ, იმ სილ-

რმეს, სადაც გებულობ, რა არის სიყვარული, სათნოება, მეგობრობა, ერთგულება, ზრუნვა, მსხვერპლი. ისეთი განცდით ივსები, თითქოს ეძებ შენს ვარსკვლავს, რაღაცას, რაც შენს ცხოვრებას აზრს მისცემს. „ვარსკვლავები იმიტომ ანათებენ, რომ ერთ დღეს ყველამ თავისი იპოვოს“. ძიება, პოვნა, მერე ისევ ძიება, ისევ პოვნა... „მართლაც უცნაურები არიან ეს დიდები“.

პატარა პრინცი 7 პლანეტას მოივლის, ყველა პლანეტას თავისი მაცხოვრებელი ჰყავს, განსაკუთრებული კი ბოლო, მეშვიდე პლანეტა დედამიწაა, იქ, სადაც ყველაფერი ხდება, იქ, სადაც თავს იყრიან მეფები, გეოგრაფები, ბიზნესმენები, ლოთები, ყოყლოჩინები და მეფები. დედამიწა ყველაზე განსაკუთრებულია, აქ ხომ ადამიანები ცხოვრობენ, „ადა-

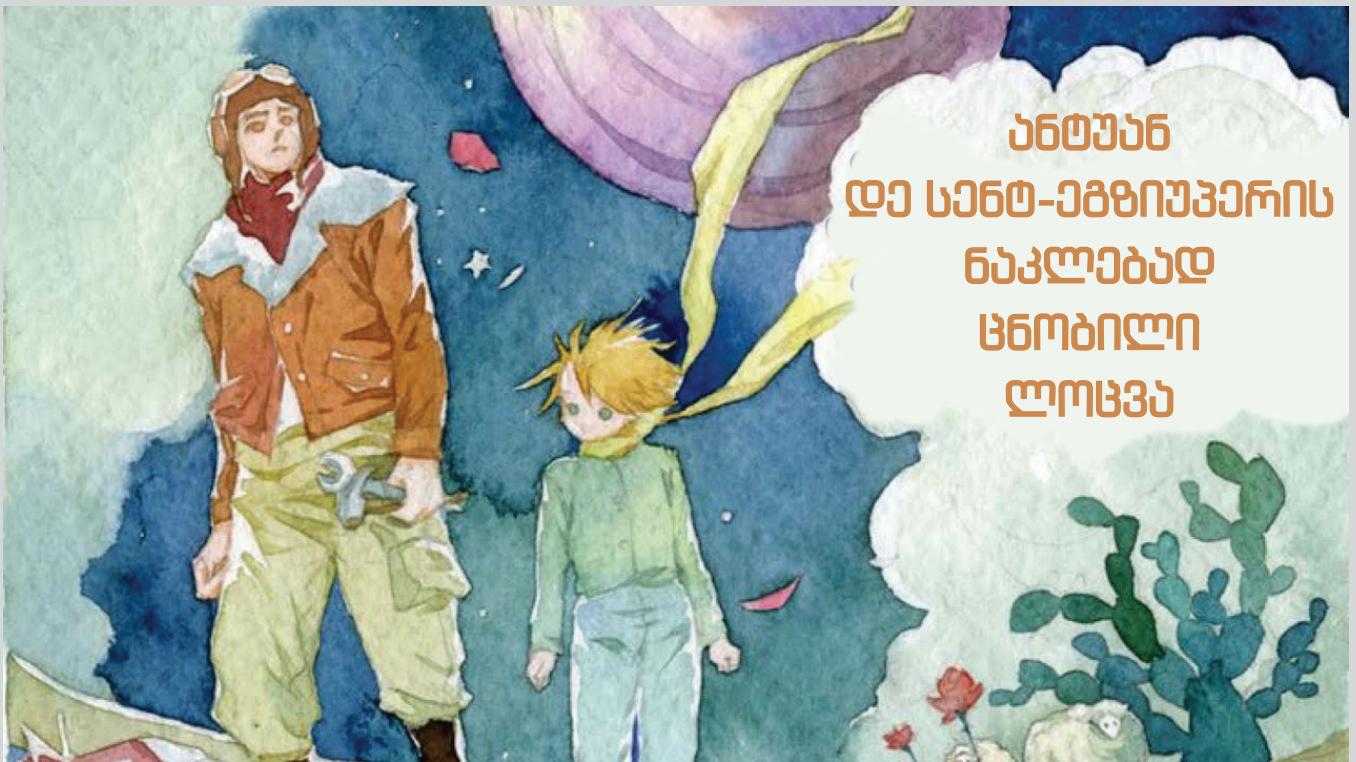

მიანები? რამდენიმე ჯერ კიდევ შემორჩა, ექვსი ან შვიდი. დიდი ხნის წინ ვნახე. ვერავინ გეტყვის, სად უნდა ეძებო. ქარი აქეთიქით დაათრევს. ფესვები არა აქვთ, ამიტომ ძალიან უჭირთ“.

პატარა პრინცი - ჩვენი წიგნია, ჩემი, შენი, მისი, დიახ, შეგვიძლია ჩვენი სახლი ჩავსვათ ნაწარმოებში და მივხდებით, რომ ძალიან ჰგავს ჩვენს ცხოვრებას ის, რაც აღწერილია ნაწარმოებში. ხანდახან პატარა პრინცს ვგავართ, ხანდახან კი იმ პლანეტებზე მცხოვრებთ, სადაც მას მოუწია მოგზაურობა.

გახსოვდეს, ეს პატარა, ძალიან პატარა სადაც ბავშვებს ეხმარება იმაში, რომ სწამდეთ სასწაულები! ხოლო დიდებს გვეხმარება, რათა არ დაგვავინყდეს სასწაულების არსებობა! და მაინც, მთავარი უხილავია!!....

წარმატება სასწავლო კურსის ნაკლებად პრობილი ლოცვა

ეგზიუპერის „ლოცვა“, რომელიც მისი ცხოვრების მეტად რთულ პერიოდშია დაწერილი, ყველაზე მნიშვნელოვანს გვახსენებს. უნდა დავფიქრდეთ იმაზე, რასაც ის ითხოვს:

„უფალო, ვითხოვ არა სასწაულებსა და მირაჟებს, არამედ ძალას ყოველი დღისათვის. მასწავლე პატარა ნაბიჯების ხელოვნება.

გამხადე დაკვირვებული და საზრიანი, რათა ყოველდღიური ცხოვრების მრავალფეროვნებაში დროულად შევაჩირო ყურადღება იმ ალმოჩინებსა და გამოცდილებაზე, რამაც ამაღლელვა.

მასწავლე ცხოვრებაში დროის სწორად განკარგვა. მომმადლე ალლო, რათა გავარჩიო მნიშვნელოვანი მეორებარისხოვანისაგან.

გთხოვ, მომცე ძალა თავშეკავებისა და ზომიერებისა, რათა არ წავბორძიკდე ცხოვრების გზაზე, არამედ სწორად გავანანილო დრო დღის განმავლობაში, შევძლო მწვერვალებისა და შორეულის დანახვა, ხანდახან მაინც მომეცეს ხელოვნებით ტკბობის საშუალება.

შემენიე, შევიგნო, რომ ოცნებები ვერ დამეხმარება, ვერც იცნება წარსულზე და ვერც მომავალზე. შემენიე, ვიყო აქ და ახლა და მივიღო ეს წუთი, როგორც ყველაზე მნიშვნელოვანი.

დამიფარე გულუბრყვილო რწმენისაგან, რომ ცხოვრებაში ყველაფერი მუდამ კარგად იქნება.

მომმადლე ნათელი გონება, რათა შევიცნო, რომ ნებისმიერი სირთულე, მარცხი, დაცემა და წარუმატებლობა მხოლოდ ცხოვრების ბუნებრივი შემაღენელი ნაწილია, რომელთა მეშვეობითაც ვიზრდებით და ვვითარდებით.

შემახსენე, რომ გული ხშირად კამათობს გონებასთან.

მომივლინე მნიშვნელოვან მომენტში ვინმე, ვისაც ეყოფა გამბედაობა, მითხრას სიმართლე, მაგრამ მითხრას სიყვარულით!

ვიცი, რომ ბევრი საკითხი შეიძლება თავისთავად მოგვარდეს, ამიტომ მასწავლე მოთმინება.

შენ უწყი, რა ძლიერ გვჭირდება მეგობრობა. გამხადე ბედის ამ ულამაზესი და უნაზესი საჩუქარის ღირსი.

მომმადლე მდიდარი ფანტაზია, რათა საჭირო მომენტში, საჭირო დროს და საჭირო ადგილას, მდუმარედ თუ საუბრით, ვინმეს სითბო გავუზიარო.

მაქციე ადამიანად, რომელსაც შეუძლია მისწვდეს მათ, ვინც ყველაზე „დაბლაა“.

დამიცავი ცხოვრებაში რაღაცის გამორჩენის შიშისაგან.

მომმადლე არა ის, რაც საკუთარი თავისთვის მსურს, არამედ - რაც ნამდვილად მჭირდება.

მასწავლე პატარა ნაბიჯების ხელოვნება“.

ოკახების ბანაკი

- ურევი 2022 -

22- 28 აგვისტო

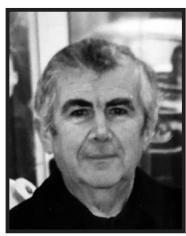
"იყავით მისიონერები
მსოფლიოს გზებზე!
მარტოდ არ იაროთ!"

პაპი ფრანცისკუს მანდატი ოკახებისადმი.

განსვენება საუკუნო მიანიშა მათ, უფალო!

აზერა თათავიშვილი
* 08. 07. 1949, რაჭალი
† 15. 06. 2022, არალი

ანდრი ცხოველება
* 30. 05. 1939, ოზურგეთი
† 21. 06. 2022, თბილისი

თინა თინო აღვიშვილი
მიქაელიშვილისა
* 24. 01. 1929, ქუთაისი
† 30. 06. 2022, ქუთაისი

ელენ დოროეთ
* 25. 07. 1943, ბელორუსია,
ს. დორიეა
† 17. 07. 2022, დაუშტო

თინა დათავალი-
ვალივანაშვილი
* 05. 04. 1928, ხინაბავრა
† 16. 07. 2022, ხინაბავრა

ნა მრავალი
* 26. 07. 1954, თბილისი
† 18. 07. 2022, თბილისი